IX. évfolyam, 47. szám
1953. november 19
Ára: 70 fillér

Ludas Matyi

Melyik az a nehézipari gyártmány, amelyik akadályozza a könnyűipar fejlesztését?

A bürokrata vaskalapja

Mókusok, tagok, pofák . . .

Meghitt kis társaságban üldögéltem, feketekávé mellett. Hozzákezdtem egy történet elbeszéléséhez, amely bizonyos bürokratikus visszásságokról rántotta le a leplet.

— Bizonyára ismeritek Egresi Karcsit — szóltam. — Derék, jóravaló . . . — és itt következett a kínos pillanat. Torkomra forrt a szó. Ugyanis azt akartam mondani Egresi Karcsiról, hogy derék, jóravaló ember. De amint az „ember“ szót kiejteni készültem, hirtelen megtorpantam. Mi az? Megőrültem? Vidám társaságban ilyen komorfényű, súlyoscsengésű szóval akarom jellemezni szegény jó Egresi Karcsit!? „Ember“ . . . Akárha koponyával kezében állna közénk s mélázóan rebegné: „Lenni vagy nem lenni . . .“ Hát nem. Ezt nem tehetem Karcsival. Mondhatom róla, hogy pacák, vagy tag, vagy pofa, vagy . . . Utóvégre hol vagyunk? S már folytattam, megkönnyebbülten:

— Derék, jóravaló mókus. Nahát, tegnap fölrohan hozzám, egészen . . . — újra megtorpantam. Mi van velem ma? Kis hija, hogy ki nem csúszott a szájamon: „egészen elkeseredve“! Micsoda kifejezések! Utóvégre is hol vagyunk? Holmi cikornyás Jósika-regényben vagy pedig az eleven mában? Isa pur és chomu vogymuk vagy pedig vidám, mai mókusok vagyunk, a mindenit ennek a tömegektől elszakadt stílusomnak!

Ezúttal nem sokat válogattam az alkalmatos kifejezések között, minthogy választék voltaképpen nincs is. Csak egyetlen szót mondhattam Egresi Karcsi bürokrácia-dúlta lelkiállapotára. Azt a szót, amelyet mindenre lehet, sőt kötelező használni . . . Mert mi van, ha fáradt vagy? Ki vagy készülve. Mi van, ha tiloson mégy át s a villamos elgázol? Ki vagy készülve. Hasonlatosképpen: mi van, ha a lektor azt találja mondani, hogy gyermekversben ne használd a „sűrű erdő“ kifejezést, mert attól a gyerekek megijednek? Ki vagy készülve.

Folytattam is nyomban a történetet: — Fölrohant hozzám Karcsi, egészen kikészülve.

A továbbiakban már simán gördítettem tova kis elbeszélésemet. Mondtam: „A szivar leégette . . .“ „erre a pofa kiborult“ . . . stb. Hallgatóim megértettek és dicsértek, hogy milyen ízesen adtam elő a történetkét.

Mi következik mindebből!? Az következik, hogy írott szövegeink és élőszavú nyelvünk között egyre mélyül a szakadék. Hovatovább érthetetlenné válik előttünk a sok nyomtatott betű. Kívánatos lenne tehát valamennyi új és régi írásmű átültetése az élő nyelv szavaira. A János vitéz például kezdődhetnék így:

Tüzesen süt le a
nyári nap sugára
az ég tetejéről
a juhászbojtárra.
Fölösleges dolog
sütnie oly nagyon,
a pacák már úgyis
kikészülve vagyon.

Idővel az első sorok avulófélben lévő szavait is mindjobban egyszerűsíteni lehet majd.

Vagy elképzelhető talán más megoldás is írásbeli és élőszavú nyelvünk összhangba hozatalára? S vajjon mi lenne az? „Felehaverjeim“, adjatok tanácsot. Én már ki vagyok készülve.

Tóth Eszter

— Még szerencse, hogy ebben az esőben ernyőt hoztam magammal . . .

HELYSZŰKE AZ IFJÚSÁGI KÖNYVKIADÓNÁL

— Okos ötlet volt élére állítani az íróasztalokat, így legalább mozogni lehet az irodában . . .

Akinek a munkáját az objektív nehézség erősen befolyásolja.

HATÁSOS NEONREKLÁM A KÖRÚTON

NEM LEHET KAPNI NAGYMÉRETŰ GUMINADRÁGOT

— Mi lesz, ha ez a gyerek továbbra is így fejlődik . . .

RITKA A NYOMDAI MINŐSÉGI MUNKA

Portás: Mi tetszik?
Grafikus: Eljöttem ,. itt ölik meg a plakátomat . . .

RAVASZ MEGOLDÁS

— Maga józannak látszik, hozzon nekem egy lityivel . . .

Náluk

az ember keres munkát.

Nálunk

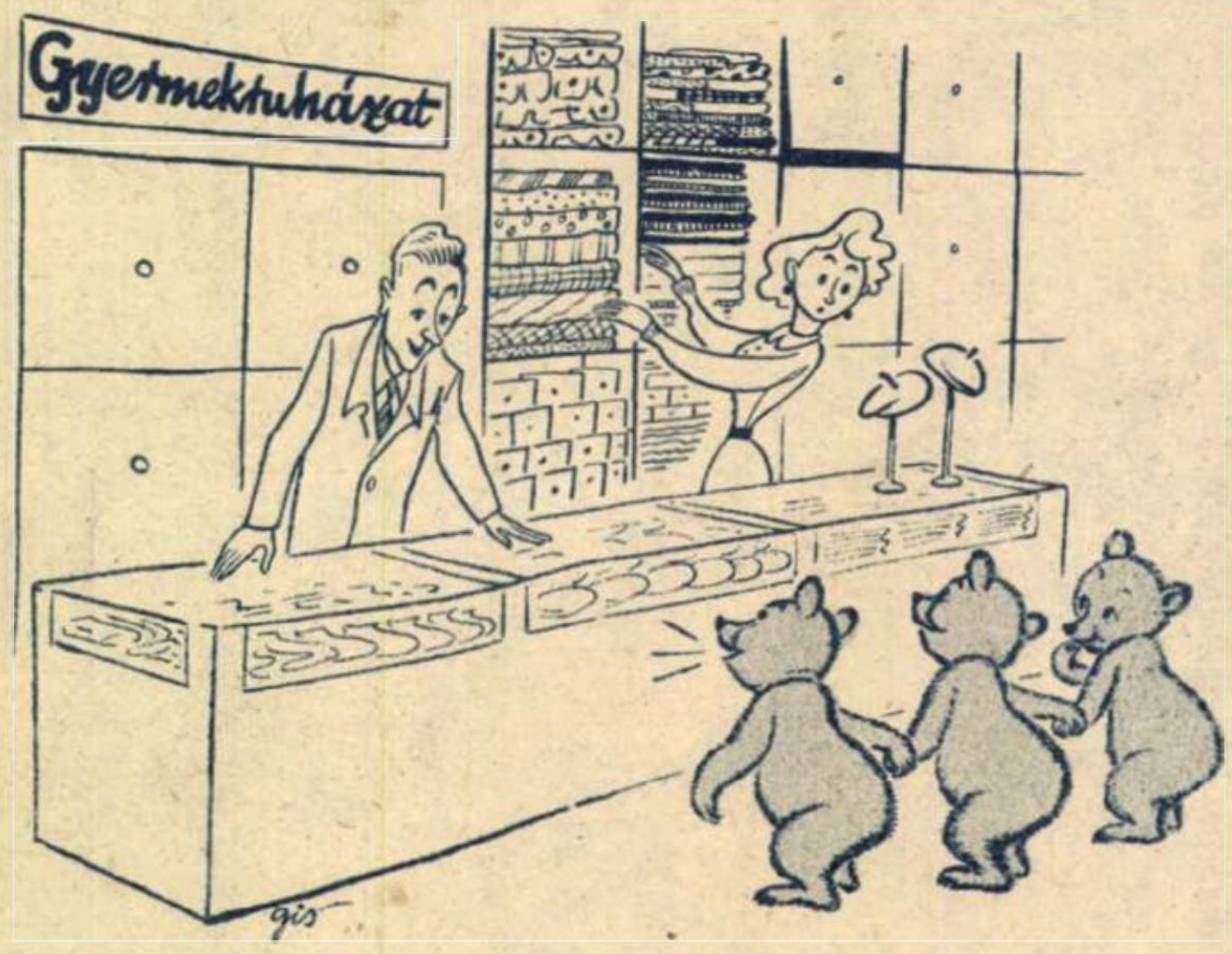

a munka keres embert.

Nagy nekigyürkőzés az angol-magyar mérkőzés előtt

Jószívű medvebocsok

— Hallottuk, hogy nincs gyerekmackó!

Üldöznek a férfiak

Mit tegyek, ha egyszer bűvös vonzerő árad belőlem, hogy minden férfi hatásom alá kerül? Üldöznek a férfiak! Ellenállhatatlan varázsom okozza vesztemet.

Amikor a Pontyértékesítőhöz kerültem, az első napok zavartalanul teltek el. Felettesem kissé zárkózott, tartózkodó modorú fiatalember volt, csak hivatalos ügyben váltottunk szót. Az első gyanús jelet egy május délután vettem észre: az írógép mellett üldögéltem és épp egy nagyon bájos kis amerikai regényt olvastam — amikor hirtelen magamon éreztem osztályvezetőm perzselő pillantását. Abban a pillantásban volt valami.

— Leírta már kartársnő a felszólításokat? — kérdezte. Csalhatatlan női ösztönömmel persze azonnal megéreztem, hogy ezt csak azért mondja, hogy szólhasson hozzám.

— Még nem, — válaszoltam mosolyogva. (Ha mosolygok még szebb vagyok, mert a fogaim kifejezetten gyönyörűek.)

Nem akartam játszani a tűzzel. Szerényen olvasgatva ültem ezentúl is a gép mellett, de, ha akartam, ha nem, észre kellett vennem az ébredező szenvedélyt főnököm pillantásaiban.

Végül aztán úgy látszik attól félt, hogy érzelmeit tovább nem tudja palástolni, ha állandóan a közelében vagyok és ezért áthelyezésemet kérte. Így kerültem a Halimpexhez.

Felettesem itt idősebb, kopasz, pirospozsgás férfi volt. Azt reméltem, hogy mellette nem fenyeget veszély, nem perzselődik meg szépségem lángjától. Csalódtam. Ebben az időben sokat kötögettem. Hamarosan tapasztalnom kellett, hogy egy ilyen éltesebb férfi számára nincs vonzóbb látvány, mint egy zoknit kötögető bájos fiatal leány.

Eleinte csak nézett, nézett azzal a türelmetlen pillantással, amelyet már sajnos jól ismertem a Pontyértékesítőtől. Később érzelmei mind jobban legyőzték tartózkodását. Ilyeneket mondott, hogy: „Mikor írja meg már a tervet, lekéssük a határidőt . . . Megint nagyon hibás a másolás!” Én csak elnézően mosolyogtam, tudtam, mi rejtőzik a közömbös szavak mögött . . .

Egy délután a munkához való viszonyról kezdett beszélni, heves, indulattól fűtött hangon. Viszony! — gondoltam magamban, — úgy, szóval már itt tartunk! Az egyetlen helyes utat választottam: úgy tettem, mintha nem is tudnám, hogy mire gondol és mosolyogtam, csak mosolyogtam. (Azt hiszem, már említettem, mennyire előnyös, ha mosolygok.) Ez végkép elvette az eszét. Sebzett vadként felhördülve kirohant a szobából. Másnap hallottam, hogy beadta a lemondását, engem meg, végzetes szépségem áldozataként megint áthelyeztek.

Uj vállalatomnál elhatároztam, hogy a legnagyobbfokú tartózkodást fogom tanusítani és minél kevesebbet fogok tartózkodni felettesem közelében. Rendszerint a büffében társalogtam kartársaimmal és kartársnőimmel, ennek ellenére mégis felébresztettem főnököm érzelmeit. Észrevettem, hogy egyre türelmetlenebbül várja visszatértemet. Később már nem tudta türtőztetni magát és felelősségre vont: Hol volt? — kérdezte a visszafojtott szenvedély hangján. A későbbiek folyamán szépségem, — mit tehetek róla, így születtem — teljesen elvette a józan eszét, féltékeny volt rám, sőt egyszer odáig ment, hogy így szólt fojtott, fenyegető hangon:

— Nem tűröm, hogy munkaidőben állandóan elmászkáljon, érti?

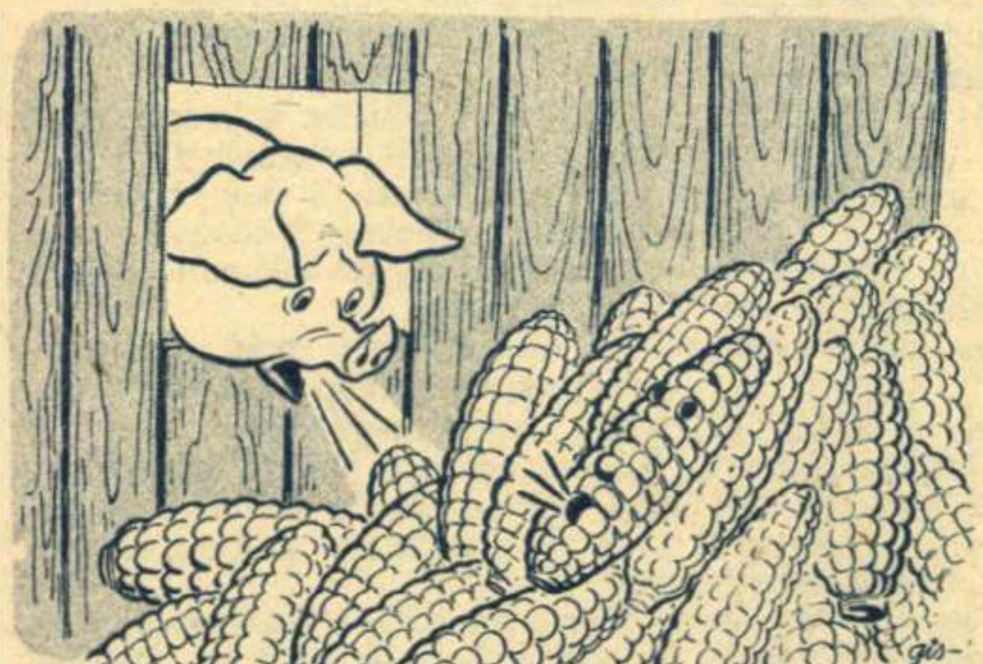
Csalhatatlan női ösztönömmel rögtön tudtam, hogy miért mondja ezt.

A vége az lett hogy innen is áthelyeztek . . . Szomorú történetem ékesen bizonyítja: hiába dolgozik kitűnően, hiába művelt, hiába rendelkezik fejlett önkritikával, hiába tökéletes a munkafegyelme, az ilyen szép és vonzó nőt, ellenállhatatlan varázsa miatt üldözik a férfiak.

Kertész Magda

Baj van az áruellátással a FÖLDMŰVESSZÖVETKEZETEKBEN

Hol késnek a mezőgazdasági kisgépek?

— Lesz dara, vagy nem lesz?
— Várj Röfi, míg a kukoricamorzsológépre való várakozásban felmorzsolódunk!

Furcsa divat!

— Mi történt veled Juliskám?
— Édesanyám kartonkötényt akart venni, de csak gyúródeszka volt a szövetkezeti boltban...

János bácsi öröme

— Minek örül úgy János bácsi?
— Annak gyerekem, hogy nem kaptam a szövetkezeti boltban dohányt, mert ha kaptam volna, most bosszankodnék, hogy nem kaptam gyufát és nem tudok rágyujtani...

Mit tehetett volna mást?

— Professzor úr, rettenetesen nyikorog a kocsikerék... Zúg a fülem!
— Ezzel a semmiséggel Pestre jön egy professzorhoz?
— Tudja maga, mennyivel egyszerűbb egy lónak Pestre jönni a professzorhoz, mint kocsikenőcsöt kapni a mi falunkban!

Darvas Szilárd:

Egy hasznos értekezlet a sok közül

Reccs Jenő, a ***MIÉRT*** *főbogarásza dermedten meredt a kezében levő irományra. Csak az imént támolygott haza egy értekezletről, még reszkettek a lábai az ott elhangzott unalomtól s íme máris újabb megbeszélésre hívják. Lerogyott az asztalhoz és kitekintett a negyedikemeleti ablakon. Az volt az érzése, hogy fent az égen szürke felhők, a háztetőkön fekete cserepek értekeznek. A távolban, a Gellért-hegyen egy szürke bazaltszikla éppen szót kért, viszont az útmenti fák makacsul földresütött szemmel állottak. Nem akadt köztük egyetlen hozzászóló sem. Több veréb csiripelve biztatta őket:*

— Csak rajta, fatársak! Lehetetlen, hogy ennyi okos fa közül egynek se legyen valami mondanivalója!

Reccs Jenő visszatért a realitások világába és még egyszer átfutotta a levelet. Felsőbb helyről jött, a CSAK-AZÉRTIS-től és arról volt benne röviden szó, hogy a MIÉRT és az AZÉRT közt nagyon meglazultak a kapcsolatok, épp ezért ő, mint a MIÉRT főbogarásza és Kos Kornél, mint az AZÉRT dacfelelőse délután 4 órakor üljenek össze egy minden vitás kérdést felölelő értekezletre.

Reccs Jenő nem habozott tovább. Azonnal hivatta Fitost, az albogarászt, aki megkönnyebbülten állt fel egy értekezletről és besietett főnökéhez. Az szó nélkül kezébe nyomta a meghívót.

Fitos átfutva a sorokat és túlesve az első rémületen, megfordította a papirt, majd sunyi mosollyal nyujtotta vissza.

— Ez önnek szól, Reccs kartárs.

— Ön fog elmenni — mondta ellentmondást nem tűrő hangon Reccs Jenő. — Az AZÉRT-tal való kapcsolatok az ön resszortjába tartoznak.

Fitos vad gyűlölettel meredt főnöke szemébe. Ez igen, ez érti az életet — villant át agyán a gondolat. — Reggeltől estig dolgozik, néha késő éjjel is, csak a legritkább esetben megy el egy-egy értekezletre...

Ennél a vállalatnál ugyanis a sok megbeszéléshez képest a munka valóságos dőzsölésnek számitott.

Az albogarász elhatározta, hogy nem adja meg egykönnyen magát. Hivatkozott rengeteg munkájára, a hajában megbúvó ezüst szálakra és az üléseken szerzett aranyerére. Minden hiábavalónak bizonyult. Reccs túlrikácsolta őt és kikergette a szobából.

A meghívó ezután megkezdte szokásos vándorútját. Fitos minden albogarászi tekintélyét latbavetve még azon melegében átadta Meredeknek, a katicabogarakat hétpettyező kirendeltség könyvelőjének, aki azonban szintén gyűlölte az értekezleteket és a papir ettől kezdve kézről-kézre járt, mint a stafétabot. Mind lejjebb és lejjebb került, lassan ronggyá foszladozott.

Ebben az állapotban került Csuba Szilveszterhez, aki helyettesgyakornoki minőségben mindössze három napja volt a vállalatnál és még a bogarakat se tudta megkülönböztetni egymástól. Viszont húsz esztendejének remek izomzata egyelőre hibátlanul dacolt az ülésezés minden kényelmetlenségével, épp ezért magabiztosan vágott neki a feladatnak. Különben se adhatta már lefelé a papirt, mert a vállalatnál az ő személyével ért véget a lefelé.

Csak a főkönyvelő vakargatta a fejét.

— Nem lesz ebből baj? — morogta magában. — Egyik oldalon az AZÉRT dacfelelőse, másik oldalon egy kis helyettesgyakornok...

És komor arccal könyvelt be három erdei nünükét a „Követel" rovatba.

*

Piroska szomorú arccal ődöngött az AZÉRT című vállalat kőpadlós folyósóján. Már kiolvasta a faliújság összes cikkeit és egyre lehangoltabb lett. Felvétel céljából rendelték be az igazgatóhoz és három napja hitegették, hogy az azóta folyó értekezlet minden pillanatban véget érhet.

Ekkor kinyilt az egyik ajtó s a következő pillanatban egy izgatott fiatalember állott előtte, kezében zsíros, piszkos papirt lobogtatva.

— Szaktársnő — mondta eszelősen forgó szemekkel — nincs több vesztegetni való időnk. A MIÉRT kiküldöttje már itt van. Haladéktalanul kezdjék el a megbeszélést. Én sajnos nem érek rá. Siessen, kérem, siessen!

És lökdösni kezdte Piroskát egy ajtó felé.

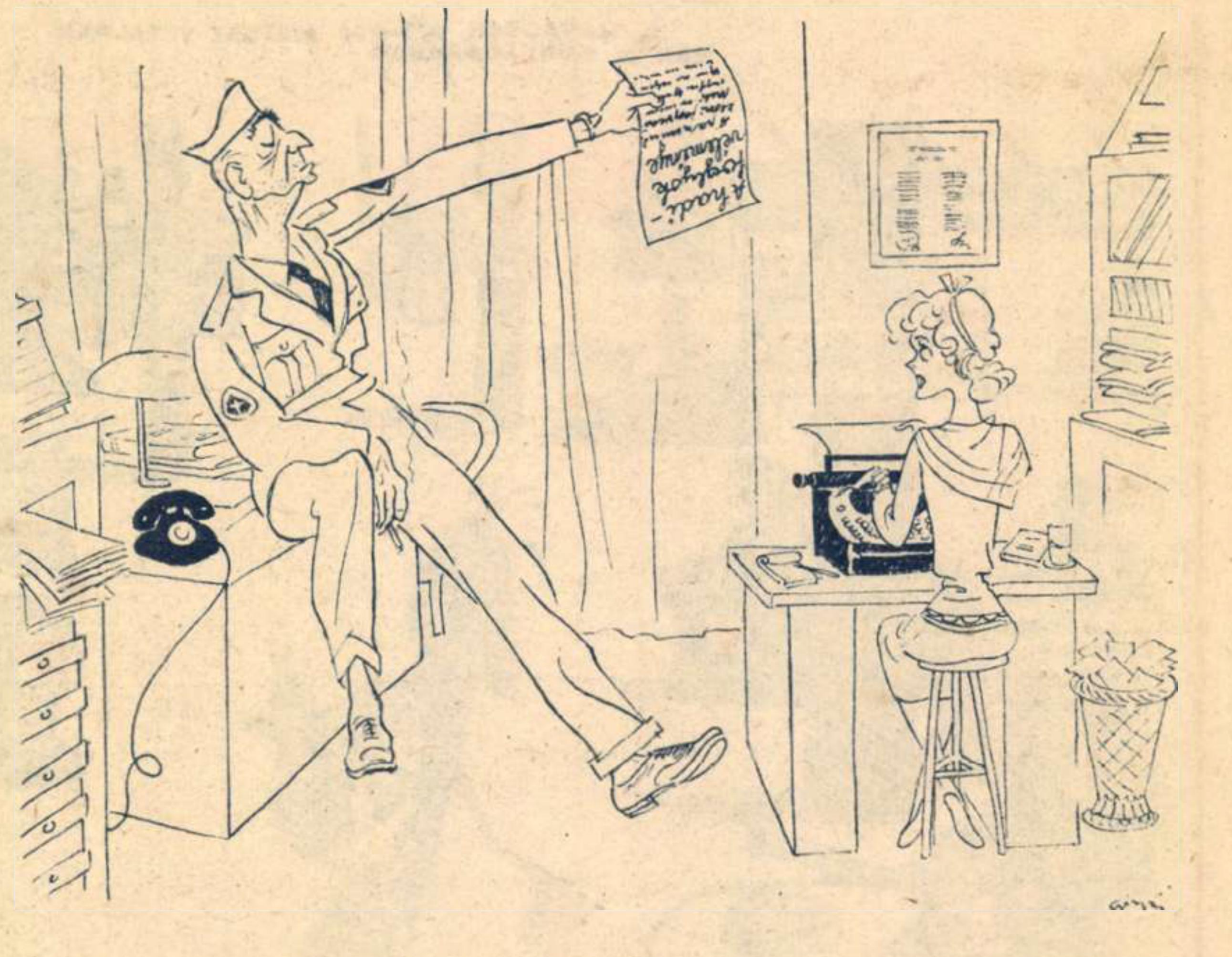
Ez a fiatalember ugyanis Kökörcsin volt, az AZÉRT című vállalat főkifutója. Mivelhogy itt is utálták az értekezleteket, a meghívó itt is kézről-kézre járt. Jelenleg Kökörcsinnél tartott lefelé tartó útjában és a főkifutó az értekezletektől való hisztériás rémületében Piroskát is kartársnőnek vélte. Ettől függetlenül amúgyis el volt szánva, hogy ha nem akad valami kollégára, leszalad az utcára és az első járókelőnek kezébe nyomja a papirt.

Piroska minden tiltakozása és ellenkezése csak olaj volt a megbőszült Kökörcsin tüzére. Nem is nyugodott, míg be nem lökte az ajtón, míg ő maga egy jólsikerült huszárvágás büszke csinyének tudatával vágtatott tovább.

Így ismerkedtek meg egymással Csuba Szilveszter, a helyettes-gyakornok és Kovács Piroska, az állásnélküli gépirónő, mint a MIÉRT és az AZÉRT teljhatalmú megbizottai. Minthogy a szóbanforgó ügyhöz egyikük se értett, hamar túlestek az unalmas hivatali dolgokon, majd a két vállalat közti kapcsolatokat tovább erősitendő, sétálni mentek a Városligetbe. A továbbiak során naponta találkoztak, kölcsönösen forró szerelembe estek és három hónap mulva összeházasodtak.

Épp ezért nyugodtan elmondhatjuk, hogy első találkozásuk egyike volt ama nagyszerű értekezleteknek, amelyeknek eredményességét, hasznosságát és épitő jellegét senki se tagadhatja.

PANMINDZSONBAN

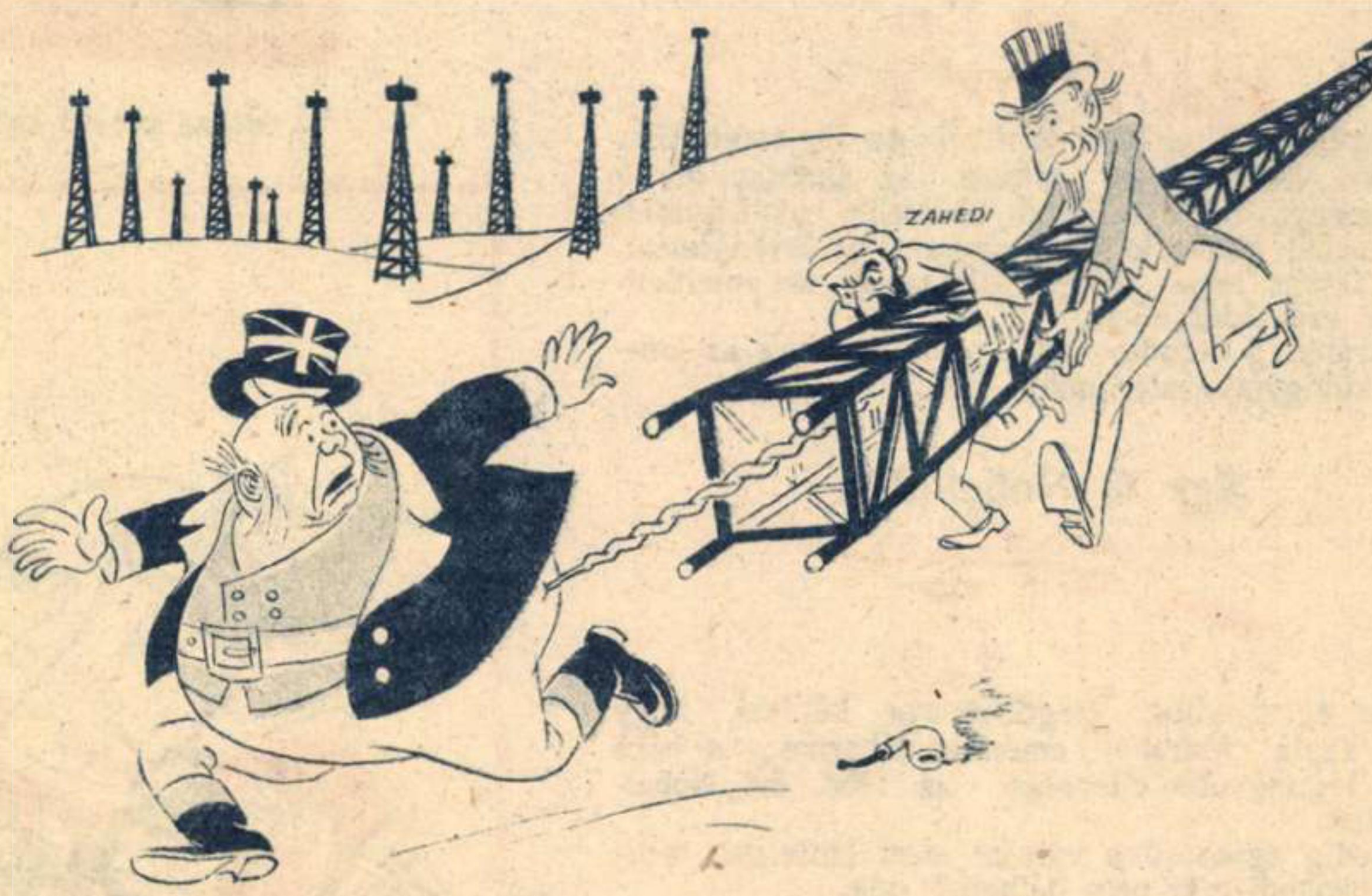
— No, Mabel írja... Diktálom a hadifoglyok véleményét!
— De tábornok úr, forditva tetszik tartani a papírt!
— Úgy is diktálom... Fordítva.

Próbariadó Washingtonban

— A fene egye meg már ezt a komédiát...
— Ne morogj, az elnök is lemegy az óvóhelyre!
— Könnyű neki... ő keres rajta!

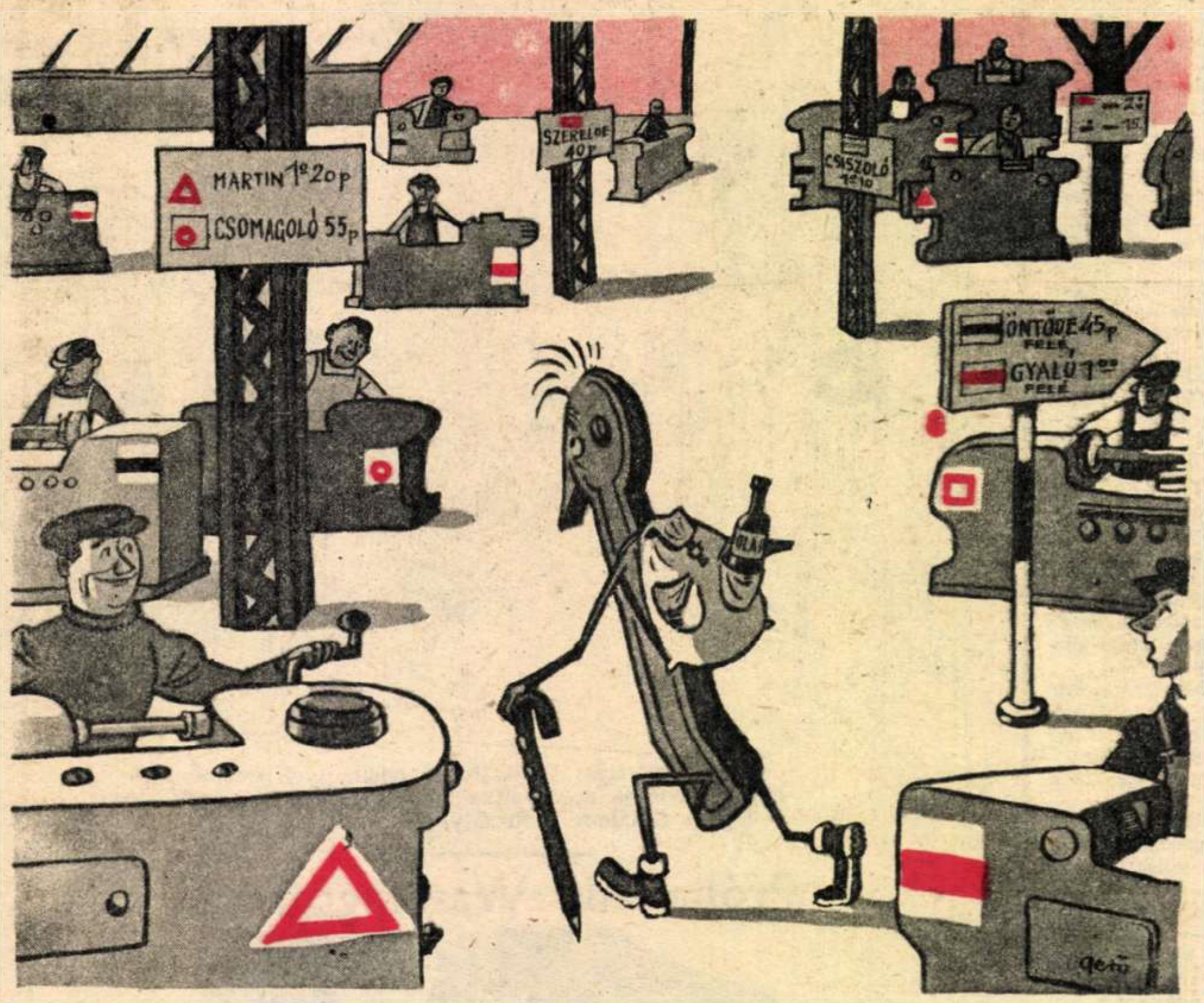
Az iráni olajmezőkön

John Bull: Jaj, megfúrtak!!

Egy munkadarab álma

A MÁVAGBAN 600—700 MÉTERT SÉTÁLNAK A GYÁRTÁS FOLYAMÁN A MUNKADARABOK.

Munkadarab: Még szerencse, hogy mindenfelé turistajelzések vannak, különben sose találnék oda, ahova küldtek!

Parányi SZÍVESSÉG

A röpgyűlés után Hollós osztályvezető odaszólt Rados kartársnak:

— Mondd Sanyikám, úgye te egy házban lakol Padányi Jóskával?

Hollóst végigcirógatta ez a „Sanyikám". Milyen csodálatosan muzsikál egy ilyen becenév, ha a hatalmas osztályvezető dallamos torkából fakadt.

— Hogyne, már az ostromot is együtt vészeltük át!

Hollós belekarolt — úgy bizony ezen ne tessék csodálkozni — karját a meghatott Rados karjába fűzte és úgy folytatta:

— Aranyos gyerek a Jóska, de egy kicsit megbízhatatlan. Három héttel ezelőtt kölcsönkért egy műszaki szótárt két napra. Még ma sem küldte vissza. Megkérlek egy parányi szívességre, kérd el tőle és hozd el nekem. Úgye nem haragszol?

Tekintélyes emberek szoktak ilyen csacsiságot kérdezni. Nem haragszol? Hogyan haragudhatna Rados Sándor másodkönyvelő, ha Hollós Pál osztályvezető megkéri ilyen parányi szívességre?

Munka után hazasietett és bekopogott Padányiékhoz. Hátrakötött fejkendőben fogadta az asszony, éppen nagytakarítást rendezett. Le sem ültette, kezet sem nyujtott. Rados eldadogta, mi járatban van.

— Az uram vidéken van, holnap érkezik, majd megmondom neki — dünnyögte az asszony.

Rados másnap házitelefonon jelentette a fejleményeket Hollósnak. Hadd lássa az osztályvezető, nem fekteti a megbízást.

Morcos hang válaszolta:

— Jól van öregem, hát csak hozd el mielőbb, ne haragudj, éppen vannak nálam, igazán kedves vagy, de emiatt kár volt telefonálni...

Letette a kagylót. Semmi „Sanyikám".

De Rados Sándor sohasem riadt vissza a kezdet nehézségeitől. Három napon keresztül vadul hajszolta a szótárt, illetve Padányit, akit végre kora reggel elkapott. Kelletlenül fogadta.

— Az asszony már említette, csengess be holnap hat óra után, addig majd megkeresem. Annyi a dolgom, azt sem tudom, hol a fejem, miért olyan sürgős annak a nyavalyás Hollósnak ez a rongyos szótár?

Pontosan hat órakor becsengetett Padányiékhoz. Az asszony be sem engedte, „nincs itthon az uram", mondta fagyosan. Pedig a házmester erősködött, hogy nemrégen vitte fel liften.

Rados közben az ügy minden fázisáról értesítette Hollóst, aki egyre ingerültebben fogadta a jelentéseket. Már nem is mert telefonálni, de aztán véletlenül a folyosón összeszaladtak és akkor mentegetőzve szóvátette:

— Kérlek a szótár...

Az osztályvezető ridegen félbeszakította:

— Nem tesz semmit Rados kartárs, igazán nem fontos... De miért nem mondta, hogy nem tudja visszakapni attól a hülyétől? Elküldtem volna érte a hivatalsegédet...

Radosban két világ omlott össze. Egy: nincs többé Sanyikám. Kettő: Értésére adták, hogy a hivatalsegéd jobban elintézte volna a rábízott feladatot. A kudarc megacélozta a szívét és most már rávetette magát Padányira. A szótár hanyag kölcsönkérője berzenkedve válaszolt:

— Mit kínozol azzal a szótárral?! Vásároljátok meg a költségemre és hagyjatok nekem békét! Különben is mit avatkozol bele a dologba? Majd én megmondom a magamét annak a nyavalyás Hollósnak...

Így jutott holtpontra a műszaki szótár visszaszerzésének kínos ügye. Néhány nap mulva Rados betért egy eszpresszóba, hogy egy rövid szimplával billentse helyre felborult lelki egyensúlyát. Egy meghitt sarokban édeskettesben üldögélt a szótár-dráma két főszereplője. Szívből hahotázva szórakoztak Hollós és Padányi, a „nyavalyás" és a „hülye". Rados mélyen meghajolt az asztal felé, de ezek tüntetőn félrenéztek, aztán suttogva tovább csevegtek. Rados kitámolygott. Érezte, tudta, hogy róla beszélnek, de nem hallotta a mondatokat. Örüljön neki, hogy nem hallotta. Mert a párbeszéd így hangzott:

— Még mindig nálatok van ez a tolakodó fráter?

— Remélem, már nem sokáig. Megbízhatatlan alak. Egyszer kértem tőle egy parányi szívességet és azt sem teljesítette.

(stella)

Heti Krónika

Füstbement dohányzás

Ausztriában január 1-től felemelik a cigaretta árát.

Az osztrák kormány azzal csillapítja a dühös osztrákokat: „Na és? Nem kell mindent mellreszívni..."

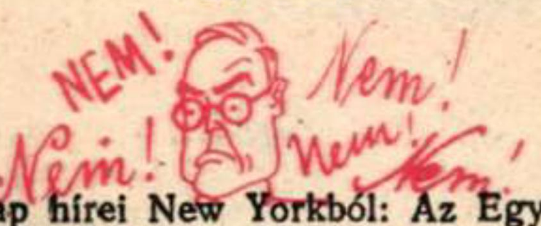
Mai Hamlet

Az „U. S. News and World Report" heves kirohanást intéz Dánia ellen és szemére veti a dánoknak, hogy keveset költenek hadikiadásokra.

Hamlet dán királyfi egykor azt mondta: „Valami bűzlik Dániában". Erre viszont azt mondaná: „Valami bűzlik Amerikában..."

Egy nap

Egy nap hírei New Yorkból: Az Egyesült Államokban élő görögök elítélik az amerikai-görög egyezményt, Chile dolgozói követelik az Egyesült Államokkal kötött katonai egyezmény érvénytelenítését, Izland népe élesen tiltakozik az amerikai-izlandi szerződés ellen.

Aránylag csendes nap — mondják erre az amerikai külügyminisztériumban.

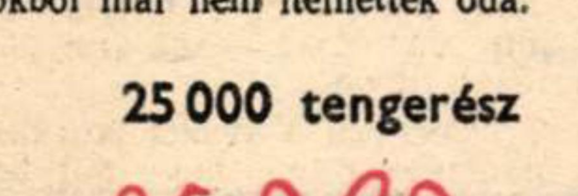
Egy új Nobel-díjas

Az egész világ megdöbbenve kérdezi, hogy miért kapta Marshall amerikai tábornok, a béke egyik legnagyobb ellensége, az 1953. évi Nobel-békedíjat.

Pedig egyszerű a válasz: mert Hitlernek technikai okokból már nem ítélhették oda.

25 000 tengerész

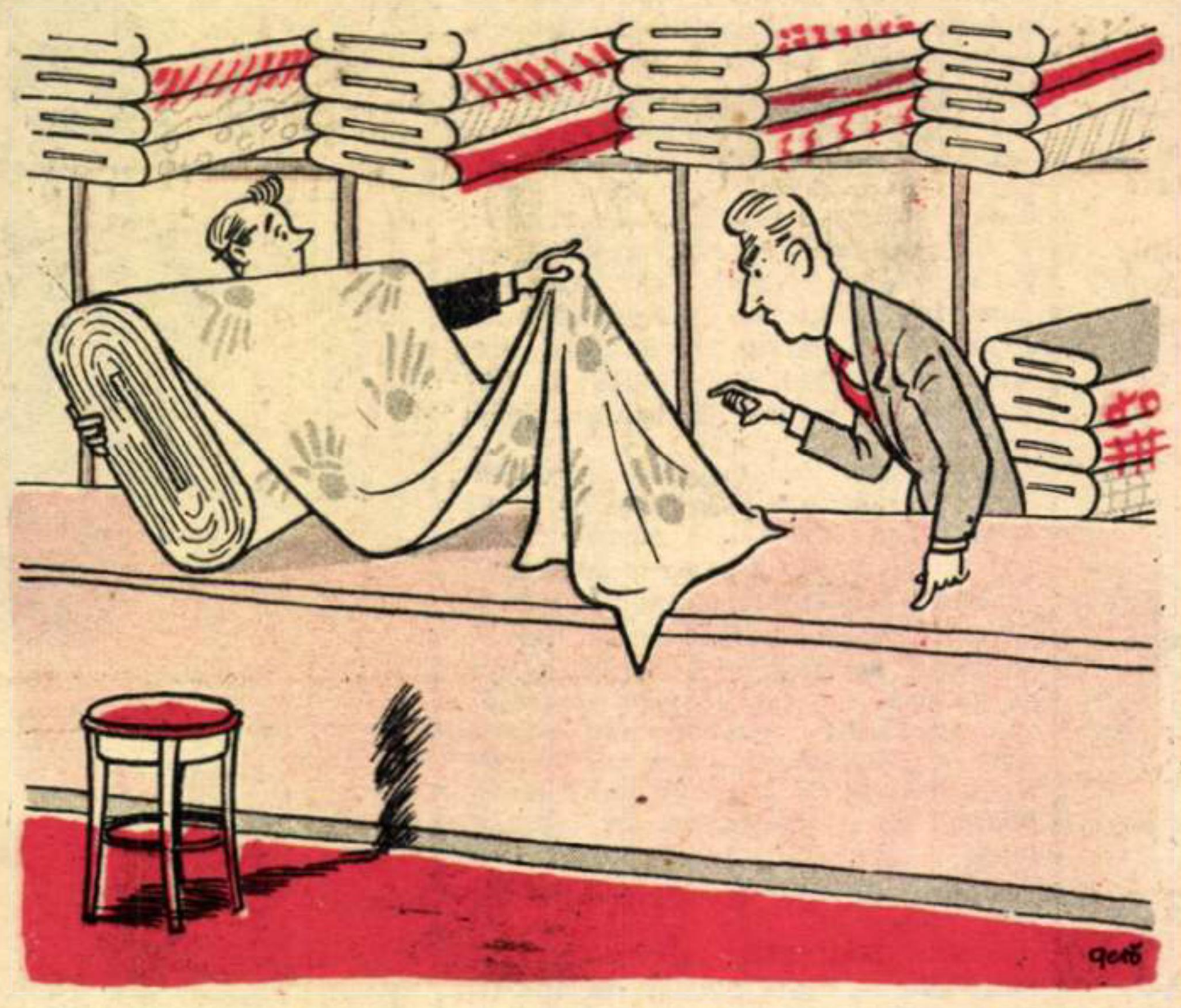

Az USA kereskedelmi tengerészeinek munkanélkülisége katasztrofális méreteket öltött. Tizennyolc hónap alatt 25 000 tengerész vált munkanélkülivé az Egyesült Államokban.

Az amerikai válság most már a tengeri betegség tüneteit is mutatja.

ÚJ MINTA

(Egyes textilgyárakban piszkos, elhanyagolt gépeken, olajos kézzel dolgoznak.)

— Nézze vezető kartárs, milyen érdekes mintájú anyag érkezett!

Germánia újból a világpiacon

A POLIHISZTOR

„Szerdai társaság" cím alatt gyűltünk össze minden szerdán este az egyik vendéglőben. Tizenöt és húsz között változik a létszám, attól függően, hogy otthon néhány nős barátunk tud-e elfogadható értekezletet, vagy túlórázást kitalálni a felesége számára.

Valamennyiünknek feltűnt, hogy Kocsis Jancsi barátunk az utóbbi hetekben megváltozott. Ő vezeti a társalgást, ő a hangadó s valóságos polihisztornak képzeli magát.

Néhány héttel ezelőtt például teljesen váratlanul és indokolatlanul Balzac nevét dobta be. Mielőtt felocsudhattunk volna, gyorsan elmondta, hogy Balzac 1799-ben született s 1850-ben halt meg s a fölényeskedés pírjával az arcán eldarálta néhány regényének címét. Aztán csak néhány szót beszélhettünk Balzacról, mert Jancsi határozottan közbevágott.

— Sokan abba a hibába esnek, hogy rosszul értelmezik a barbarizmust. Azt gondolják, hogy ez a fogalom Barbarossa Frigyessel van kapcsolatban, pedig erről szó sincs!

Összenéztünk. Látszott az arcokon, hogy senki sem gondolt arra, hogy szegény megboldogult rőtszakállú Frigyesnek valami köze is lenne a „barbarizmus" szó megalapításához. Ödön szólni is akart, de nem volt rá ideje, mert Jancsi, a polihisztor már újabb oktatással szolgált.

— Erről jut eszembe, hogy a barométert nem szabad összetéveszteni a bolométerrel, hiszen tudni kell, hogy a barométer...

Leírni is unalmas lenne az okfejtését. Találkozásaink azzal teltek el, hogy Kocsis Jancsi az ő fensőbbséges modorában oktatott bennünket, olyan tárgykörökben, amelyek nem is érdekeltek. Egy alkalommal azt fejtette ki, hogy Galilei nem azonos Galileával s a Gangeszt nem szabad összetéveszteni a gangszterral.

Kezdett kibírhatatlan lenni. Már arról gondolkoztunk, hogy átalakulunk „csütörtöki társasággá" s az egészről nem szólunk Kocsisnak. Tartson ő csak egyedül akadémiai előadásokat.

Aztán a lexikon segítségünkre sietett. Az történt, hogy egy keresztrejtvény miatt meg kellett néznem a lexikont. Ahogy keresgéltem a félvászonkötésű tudománytárban, hirtelen Kocsis Jancsi jutott eszembe. Egyszerre világos lett előttem, hogy barátunk a lexikonból készül fel az összejövetelekre. Minden szerdára bevág egy-egy betűt s aztán oktat bennünket. Ahogy visszaemlékeztem még az is eszembe jutott, hogy a K-betűt ketté osztotta. Külön beszélt Kabától Kopenhágáig és Kopernikustól Kyrenaikáig.

Gyorsan határoztam. Kijegyzeteltem magamnak a V-betűt s már alig vártam a szerda estét. A többiek előtt felfedtem a titkot s amint Kocsis az asztalhoz ült, nagyszerű előadást rögtönöztem számára Vergiliusról és Verne Gyuláról s befejezésül olyan bizalmas részleteket közöltem Voltaire magánéletéből, hogy ezekről talán még a jó francia felesége sem tudott.

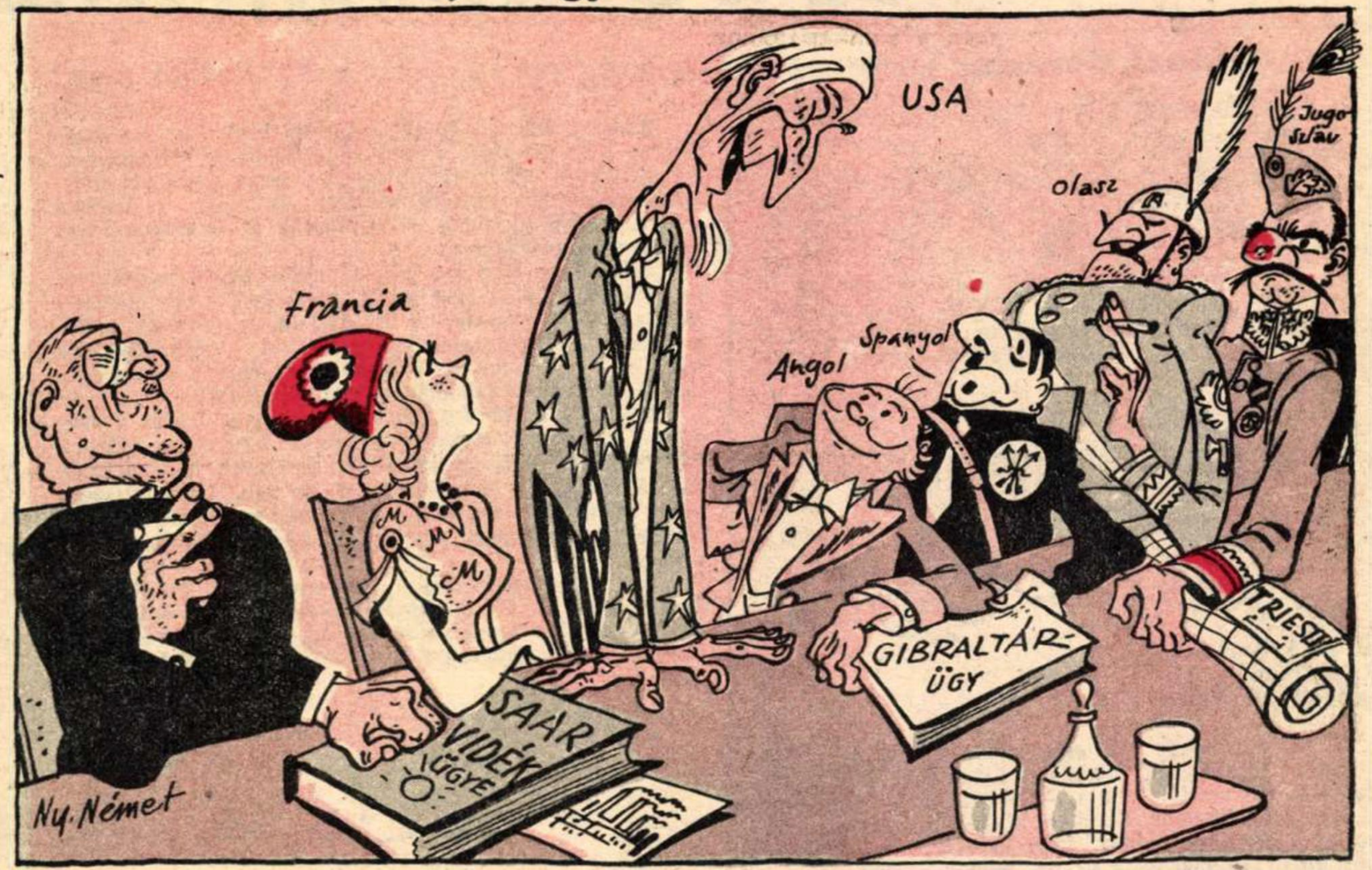
Kocsis le volt taglózva. Nem tudott közbeszólni, hiszen ő még csak az O-betűnél tartott. Néhány bátortalan szót ugyan mondott Oslóról és Orpheusról, de látszott az arcán, hogy beismeri: vereséget szenvedett.

A társaság jókedve visszatért, de én egyre izgatottabb vagyok. Nem tudom, hogy a legközelebbi szerdára felkészüljek-e a Q-betűből is vagy elég lesz a P-betű is. Mert hátha erősíteni fog a Kocsis s egyszerre két betűt vág be.

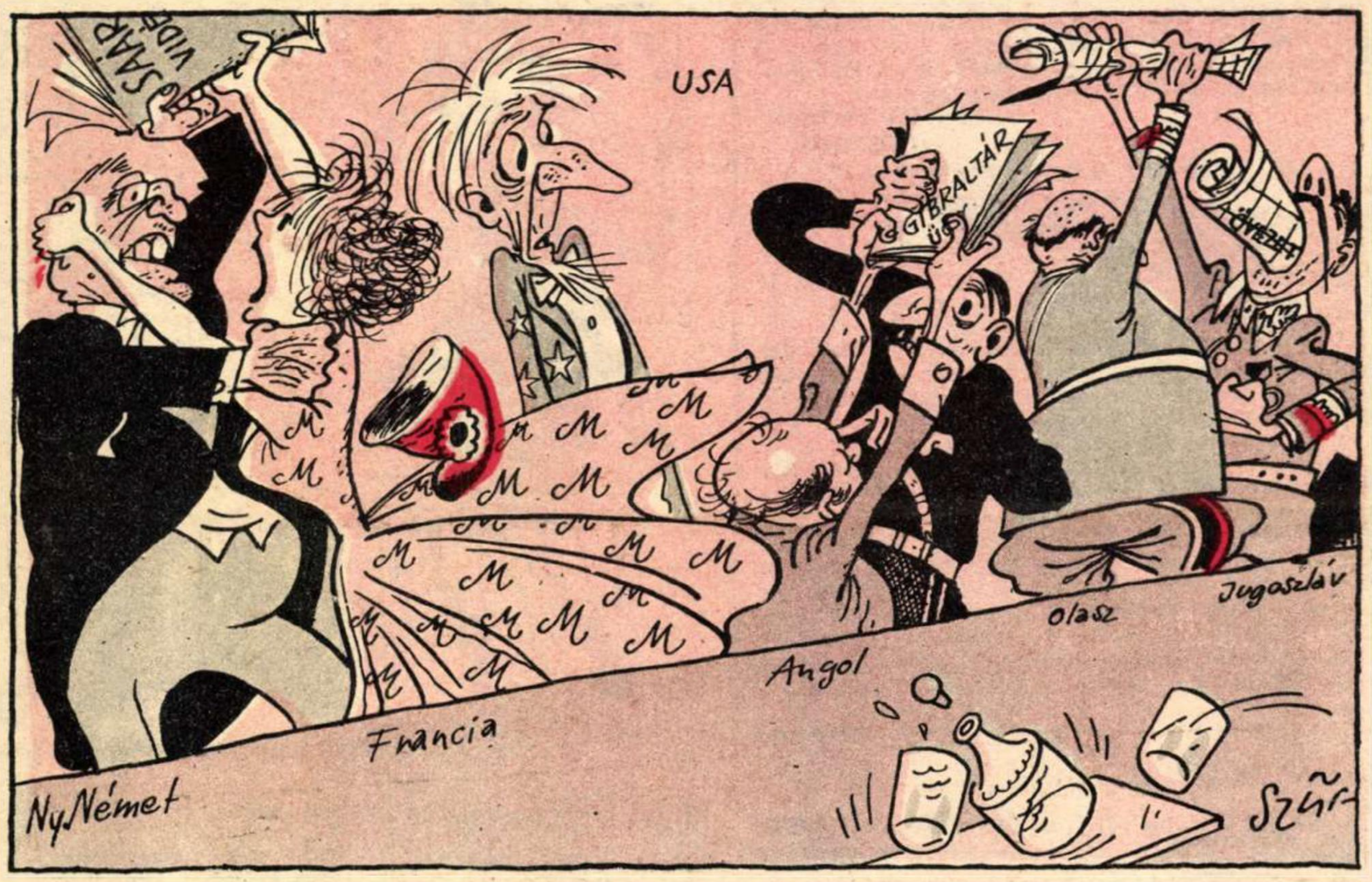
S nem kétséges, hogy neki helyzeti előnye lesz. A paralizisról szóló előadásához nem lesz szüksége a lexikonra.

Morvay Tihamér

Teljes egyetértésben . . .

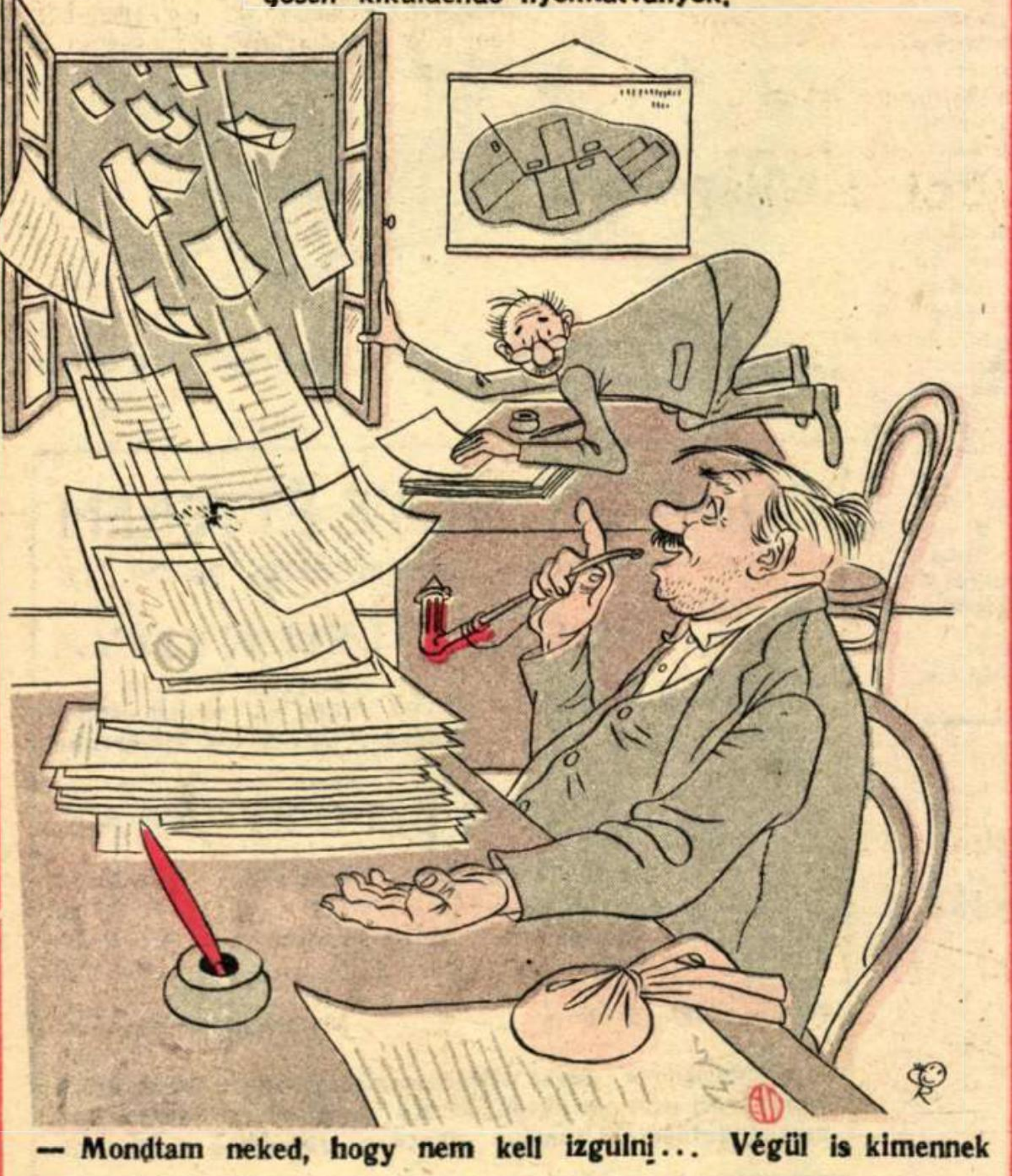
Uncle Sam: . . . s most ennek a teljes egyetértésnek a jegyében kezdjük meg tárgyalásainkat!

És rátértek a részletekre . . .

Aminek nem szabadna lennie

Egyes tanácsoknál hónapokig porosodnak a sürgősen kiküldendő nyomtatványok.

— Mondtam neked, hogy nem kell izgulni . . . Végül is kimennek a nyomtatványok . . .

Kirándulni megyünk . . .

A kis Meszanek tegnapelőtt reggel kinézett az ablakon, rámosolygott a napocska, és Meszanek nagyot szippantva a novemberi tavasz langyos levegőjéből, hirtelen, maga is ujjongva saját ötletén, elkiáltotta magát az osztályban: „Fiúk, menjünk kirándulni". — Azóta negyvenkét fokos lázban égünk szüntelen, és belepusztulunk, ha nem lesz kirándulás.

Rohantunk az osztályfőnökhöz: „Tanár úr kérem, a szabály szerint minden osztálynak legalább egy tanulmányi kirándulás jár... egyszer élünk tanár úr... gyüjteni kell az iskolaszertárnak faunát és flórát... vadgesztenyét, bogarat... — és így tovább. Kemény ember az osztályfőnökünk, matematika fizikaszakos, de a szíve neki se kavics. Egyedül van, mi pedig harmincan, nem tudott ellenállni, elgondolkodva csóválgatta a fejét: „Nah, nah, megondolandó!"

A boldogságtól majd kidöntöttük a falakat, visongattunk. Zengett a folyosó és a lépcsőház, a többi osztály lógó orral, sandán nézte tivornyánkat. Az igazgató egy kis ideig ellenállt, azután Tuszkai könyvet szerzett az emberi test eldegenerálódásáról, (vissza a természethez!) amellyel bebizonyította, hogy kirándulás nélkül az iskola tulajdonképpen hullaház. Kicsapongásunk hire gyorsan terjedt, mozgolódott az egész iskola, más osztályok, akár az utánzó majmok, tanártól tanárhoz szaladgáltak, hogy tanulmányi kirándulásra akarnak menni, kollektív filmmegtekintésre, múzeumba, cirkuszba, vagy akárhova. És másnap, mikor vagy három osztály felpakkolt, és elment, megvetéssel néztük az őrjöngésüket, és almacsutkákat hajigáltunk utánuk: mohó

társaság, ilyen nagyszerű dolgot minek kell úgy elsietni? Tízpercekben tárgyalni kezdtünk, egy, kettő, vagy négynapos legyen-e a kirándulás, milyen felszerelést vigyünk magunkkal, és ki viszi majd a zseblámpát. Úgy döntöttünk, hogy Egerbe megyünk, szép város, van vár, török koponyák, ott halt meg Gárdonyi, egri nők, bikavér.

Amikor a határozatot bejelentettük a tanári karnak, hogy holnap menni akarunk, felháborodottan utasították vissza a tervet: „Na csak ez hiányzott, már ez az osztály is teljesen megbolondult, mindenki el akar menni. „Jussunkat követeltük, ez a kirándulás jár, minden tanévben legalább egy kirándulás jár, mi még sose voltunk, de hiába minden könyörgés, fogak csikorgatása. „Fiúk, fiúk, nőjön be már a fejetek lágya — így az egyik tanár — nem mehet el az egész iskola, de ha már nagyon akartok menni, vasárnap kisétálunk a Hűvösvölgybe". Így próbálták levezetni, elnyomni ezt a hatalmas kirándulási ösztönt.

Ma bejöttünk bakancsban, hátizsákkal, a hátizsákban főtt tojás meg sajt, megkínáltuk a tanárokat, talán megindítjuk a szívüket. Üres az iskola, kongó folyosókon kódorognak a tanárok, az osztályok kiránduláson, üzemlátogatáson, múzeumban, kiállításokon vannak, élvezik a mi ötletünket, csak mi penészedünk itthon.

Meszanek, a főkolompos, nem mer ránknézni, érzi, hogy mit tett velünk. Hogy bűnét valamennyire jóvá tegye, odasomfordál félénken az osztályfőnökhöz, aki néhány évet öregedett tegnapelőtt óta, vérhullámok öntik el az arcát erre a szóra: „kirándulás", és könyörögve rebegi: „Legalább ide a térre hadd menjünk ki tanár úr!"

Csanádi Ákos

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

A kinai dörzstus esete

I. FELFEDEZZÜK A FEKETE MICSODÁT

A Ludas Matyi egyik rajzolóművész munkatársa IX. 24-i számunkba cikket írt arról, hogy a Sztálin-úti „Műszaki Bizományi" áruházban 1565 forint 70 fillérért árulnak kínai műszaki dörzstust, amely Kínában fillérekbe kerül.

II. A BEL- ÉS KÜLKERESKEDELMI MINISZTÉRIUM VÁLASZOL A LUDAS MATYINAK

Bel- és Külkereskedelmi
Minisztérium
Budapest, V., Vigadó-u. 6.

A Ludas Matyi 1953. szeptember 4-i cikke „Fekete micsoda a kirakatban" címmel a Bizományi Áruház Vállalat műszaki boltját bírálta. A cikk írója foglalkozik azzal, hogy a dörzstus Kínában fillérekért kapható, azonban ez a cikk hazánkban igen keresett, a felértékelés napi árban gr-onként 20.— Ft, tehát az 1565 Ft-os ár reális volt, mert a szóbanforgó dörzstus 700 gr-on felül volt.

Megállapítást nyert, hogy az eladó felvilágosítása, magatartása az érdeklődéssel szemben helytelen volt, felhívtam a vállalatvezetőség figyelmét, hogy több gondot fordítson az eladók udvarias kiszolgálására.

Kovács Sándorné
osztályvezető

III. A LUDAS MATYI VÉLEMÉNYE

a) A dörzstus hazánkban valóban igen keresett cikk, de nemcsak keresett, hanem megtalált cikk is, mert szaküzletben 34 forintos árban korlátlan mennyiségben kapható. Ezt tudnia kellene a minisztériumnak.

b) Ha egy árucikk (például a kínai dörzstus) Kínában fillérekért kapható, az árát nálunk is reálisan, valódi értékének megfelelően kell megállapítani, attól függetlenül, hogy keresett cikk-e vagy sem.

c) A minisztérium téved, mert a „szóbanforgó" dörzstus nem 700, hanem 70 gramm. Hétszáz grammos dörzstussal nem lehet dolgozni. De ha 700 gramm volt, akkor nem 1565, hanem 15.650 forintért kellett volna árulni.

d) A Ludas Matyinak igaza volt, mert a Bizományi Áruház 1565 forint 70 fillérért árult egy 34 forint értékű cikket.

Szükség van rá, tehát nem csinálják meg!

Karczag Pál, a Lenker dolgozója fontos újítást nyujtott be 1952. II. 19-én akkori vállalatához, a MÜART-hoz. Az újítást — amelynek lényege az, hogy az eddig mélyhúzóacéllemezből készülő staufert (zsirzót) a jövőben textilbakelitből gyártsák — eljuttatták az Országos Tervhivatal megbizottjához.

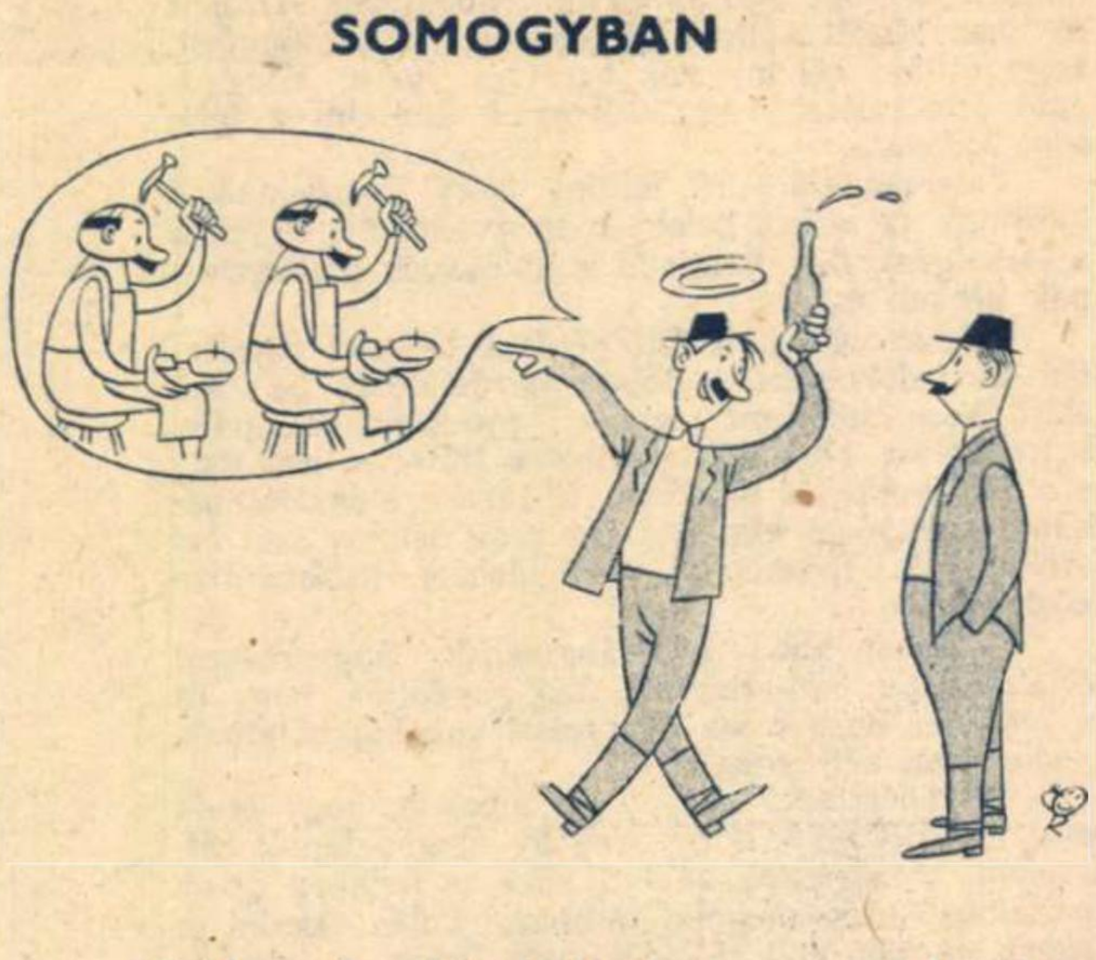
Februárban lesz két éve az újítás benyujtásának, de ez a hasznos újítás még mindig nem került kiértékelésre. Megjárta a Tervhivatalt, a MÜART-ot, az ÁGM-et, a Kábelgyárat, az Erősáramú Igazgatóságot, a Fémtömegcikk Műveket, a Vegyipari-, a Kohó- és Gépipari minisztériumot, az Országos Találmányi Hivatalt, az IMÉI-t.

Végül is az történt, hogy a Kábelgyár kiadta a zsírzókhoz szükséges fémaljak gyártását egy olyan vállalatnak, ahol azt sohasem csinálták, ahol csak jóval drágábban és lassabban készülhetne el az áru. Ugyanis előbb nagy költséggel szerszámokat kellene készíteni a gyártáshoz. A Fémtömegcikknél pedig készen állanak a szerszámok.

Igy áll pillanatnyilag a stauferok ügye. Még mindig nem használják fel az újítást, pedig népgazdaságunknak 400.000 darabra lenne szüksége és a Karczag-módszerrel évente 50.000 kilogramm mélyhúzóacéllemezt takaríthatnánk meg.

Lenker V.
Balassa János igazgató

SOMOGYBAN

— Hukk... Úgy látszik komám egy kicsit becsicscsentettem... hukk... mert két susztert látok a faluban egy helyett...

— Akkor te nagyon becsiccsentettél, mert egy sincs!

DIÓHÉJBAN

A Magyar Optikai Művek esti műszakváltó dolgozói november 6-án étkezési jegyet kaptak az esti díszvacsorára. Amikor a dolgozók megjelentek a kiszolgálóhelyen, sajnálattal közölték velük, hogy már minden elfogyott. A MOM esti műszakváltó dolgozói furcsának találják, hogy a rendezőség csak vacsorajegyet adott részükre, de vacsorát nem.

•

Kardos Tivadar, a Miskolci Dózsa sportolója többszáz úszósporttársa nevében sérelmezi, hogy a miskolci uszodában nincs víz. Gyönyörű 25 yardos uszodájuk falai piszkosan, szinte szemrehányóan néznek az úszókra, akik pedig szeretnék edzésüket megtartani. Sem a városi TSB, sem a megyei TSB nem intézkedik. Talán az OTSB!

•

A villamosmérnökkari levelező-hallgatók tantermei — írja Lenkei Gerhard olvasónk — olyan gyengén vannak világítva, hogy a hallgatók nem tudnak figyelni, tanulni, jegyzetelni. Szemüket is rontják, mert a tantermek még ötödrésznyire sincsenek úgy megvilágítva, mint ahogy előírásszerűen kellene. Még egy panasz: az egyetemi épülethez vezető út esős időben vendégmarasztalóan sáros.

Valami baj van a Közlekedéssel

— Kérem szépen, ennél beljebb már nem tudok menni...

Két hiba Szekszárdon

I. NE BÖMBÖLJÖN A HANGSZÓRÓ!

Szekszárdon egész nap bömböl a hangszóró. Híreket mond és vidám tánczenét közvetít. Az ablakokon áthatoló állandóan hangos megafon miatt a szekszárdi hivatalokban nem lehet nyugodtan dolgozni. Néha egy kicsit pihentetni kellene a megafont és a szekszárdiak idegeit. Különösen akkor, amikor temetési menet vonul végig a városon. Furcsán hat a vidám tánczene hangjai mellett vonuló gyászmenet. Helyes lenne, ha a Szekszárdi Temetkezési Intézet, mely a tanács vállalata, értesítené a tanács „hangszóróosztályát", hogy a megafont — legalább erre az időre — kapcsolják ki.

II. MI VAN AZ ÓVODÁVAL?

A szekszárdi tanács két hónap óta nem tudott dönteni, hogy a város szivében központi óvodát, vagy napközi otthont nyisson-e? Akik a város központjában laknak, hiába várják az óvoda megnyitását. Ha úgy határoznának, hogy ott mégsem lesz óvoda, akkor a szülők gyermekeiket az alsó- vagy felsővárosi óvodába iratnák be — bár mindkettő jó egykilométernyi távolságra van a központtól. Most azonban se óvoda, se napközi — csak határozatlanság.

Több szekszárdi lakos.

Ludas Matyi elintézte

Az eszpresszókban — mint a Ludas Matyi cikke nyomán folytatott vizsgálat megállapította — gyakran valóban ruzsos poharakban szolgálják fel a feketét. Utasítottuk a Vendéglátóipari Trösztöt, hogy intézkedjenek: a jövőben ilyesmi ne forduljon elő.

Budapest Városi Tan.
ker. oszt.

A „Fáradt olaj" című bírálatot köszönjük: helytálló volt. A jövőben szállítási szerződések megkötésénél is jobb munkát fogunk végezni.

III. sz. Ásványolajértékesítési V. Győr

A „Komlói szénbánya ismeretlen helyre költözött" című cikkel kapcsolatban vizsgálat indult. A levélen látható előjegyzés bizonyítja, hogy a küldeményt — amelyen nem volt feltüntetve, hogy melyik komlói üzemnek küldték — kézbesítették, azonban a komlói üzemegységek egyike a postának visszaadta. A postát mulasztás terheli, mert „Ismeretlen helyre költözött" jelzőt ragasztottak a borítékra. Intézkedtem, hogy a küldeményeket gondosabban vizsgálják meg.

Simovits Mihály szakoszt. vez.
Közl. és Postaügyi Min.

Miért fizettem be?!

1952 szeptemberében a VIII. kerületi Tanácstól előzetes figyelmeztetés, vagy felhívás nélkül „illetményletiltási rendelvény" érkezett munkahelyemre, amelyen az állt, hogy korábbi tartozásom fejében a fizetésemből 94 forintot le kell vonni, mert az nem engem, hanem a VII. kerületi Tanácsot illeti. Kérdésemre akkoriban valami olyasmit mondtak, hogy közmunkaváltság-hátralékról van szó. Nekem már akkor gyanús volt a dolog, hiszen én a közmunkaváltság korszakban még középiskolás diák voltam és mint ilyen, mentes mindenféle váltság fizetésétől. Ennek ellenére befizettem a 94 forintot.

Rosszul tettem, mert rövíddel ezután ismét felszólítottak, hogy fizessek 94 forintot hasonló célra. Erre azonban már nem voltam hajlandó.

Hosszú ideig nem történt semmi. Végre ez évben kaptam egy újabb felszólítást, amelyben meglepő dologra hivtak fel: mondjam meg sürgősen, hogy annakidején mivégből fizettem be 94 forintot?

Ettől kezdve egyre-másra kaptam különböző szinű és nagyságú rendelvényeket és egyéb pecsétes papirokat, amelyekben a tanácsi illetékesek kétségbeesetten érdeklődnek afelől, hogy milyen célra fizettem be 94 forintot?

Végre a napokban egy kartársnő személyesen is felkeresett a hivataltól. A kartársnő meglepő fordulattal ismét 94 forintot követelt tőlem. Amikor felmutattam a nyugtát, megtört és ő is faggatni kezdett: ha befizettem, akkor miért fizettem be?

Kérem szépen, ezúton adom tudtára az illetékeseknek: ha karóba húznak, sem tudom megmondani, hogy 1952 szeptemberében miért tiltattak le 94 forintot a fizetésemből! Szerintem ezt nekik jobban kellene tudni. Ellenben, ha semmiképpen sem tudják, hogy mit csináljanak a kis pénzzel, küldjék vissza nekem és én meghivom a tanács illetékeseit egy pohár sörre, amelyet a bürokrácia egészségére fogunk felhajtani.

Németh Zoltán
II., Lóczy Lajos-u. 9/a.

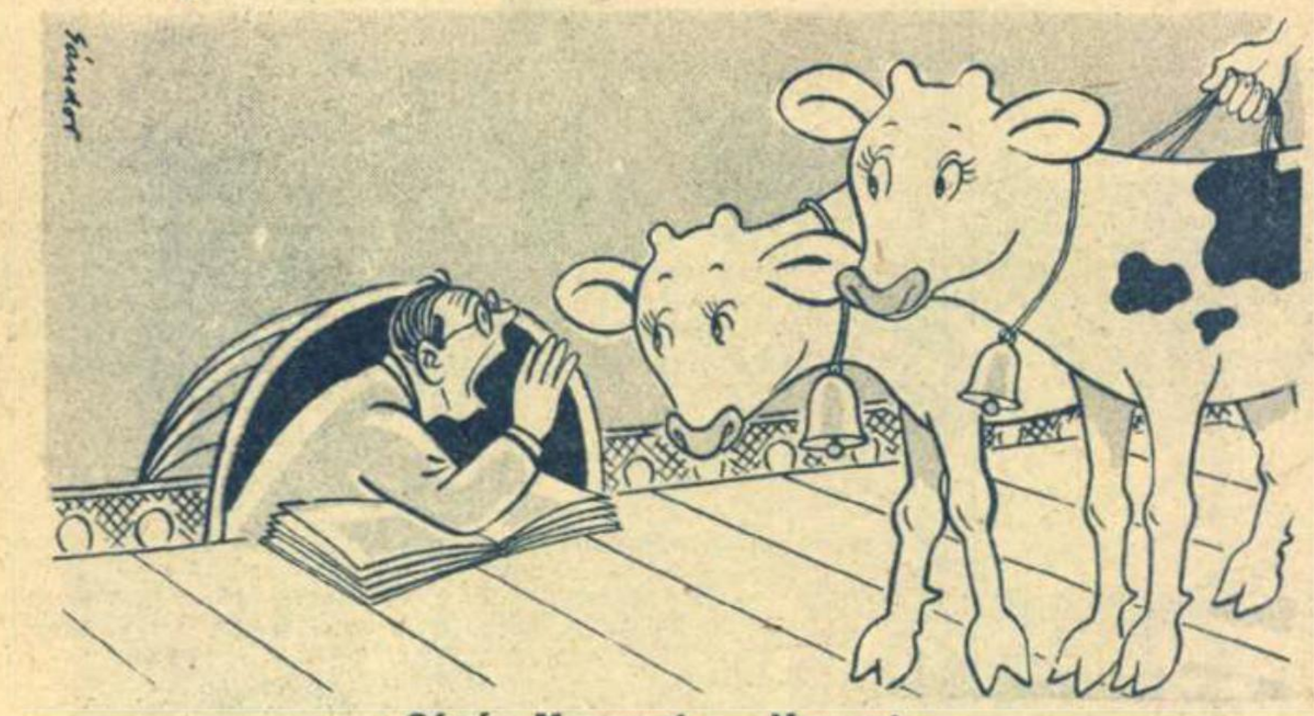
Egy gyógyszertárban...

— Ha majd megjön a Karil, adjon be neki kettőt! Addig itt hagyom...

Kulturfront

Eleven borjú szerepel az Operettszínház „Boci-boci tarka" előadásán

Súgó: Muuuuu!... Muuuu!

Ismét nagyon megöregedett a plasztikus-mozi műsora

Téli rege

Színes szőttes

Vojtech Mihalik:

Egy „forradalmi költő"

Harcos versek
műhelytitka
mi lehet?
Sordíj-múzsa,
most sugalmazz
ihletet!
Lám!
van is egy
forradalmi ötletem:
Versem
a la Majakovszkij
tör-
de-
lem.

Kritika

Egy kritikát kéne írnom: nem teszem.
Megmondtam a szerkesztőnek kereken:
Hogy tudhatom, milyen a könyv s írója,
Hiszen eddig még senki sem írt róla.

(Gerényi Tibor fordítása)

Szmirnov:

Egy dal és a sorsa

„Tavasszal a fű mily üde, zsenge"...
A nagy költő dalszöveget írt.
Érezte, hogy biz a szöveg gyenge,
Mégse dobta ő el a papirt.

Mosolygott a hires iró, rávall!
Izgalomra — tudta — semmi ok.
Gyenge szöveg egy jó muzsikával
A jó nép közt biztos menni fog!

Ha a verset híres író írja,
S zenét rá a nagy muzsikus ír,
A Kiadó kinyomatja vigan,
Nem vesz kárba, sejhaj, a papir!

Kap a dalon a bölcs rádió is,
Lepergeti hatszor egy napon.
Ha jók írták, véli, a dal jó is!...
Ám a nép, az különös nagyon.

Az megérzi, ha nincs szív a dalban,
S megérzi, ha nincsen benne ész.
S dalolhatja saját dalát „karban"
Végül csak a költő s a zenész!

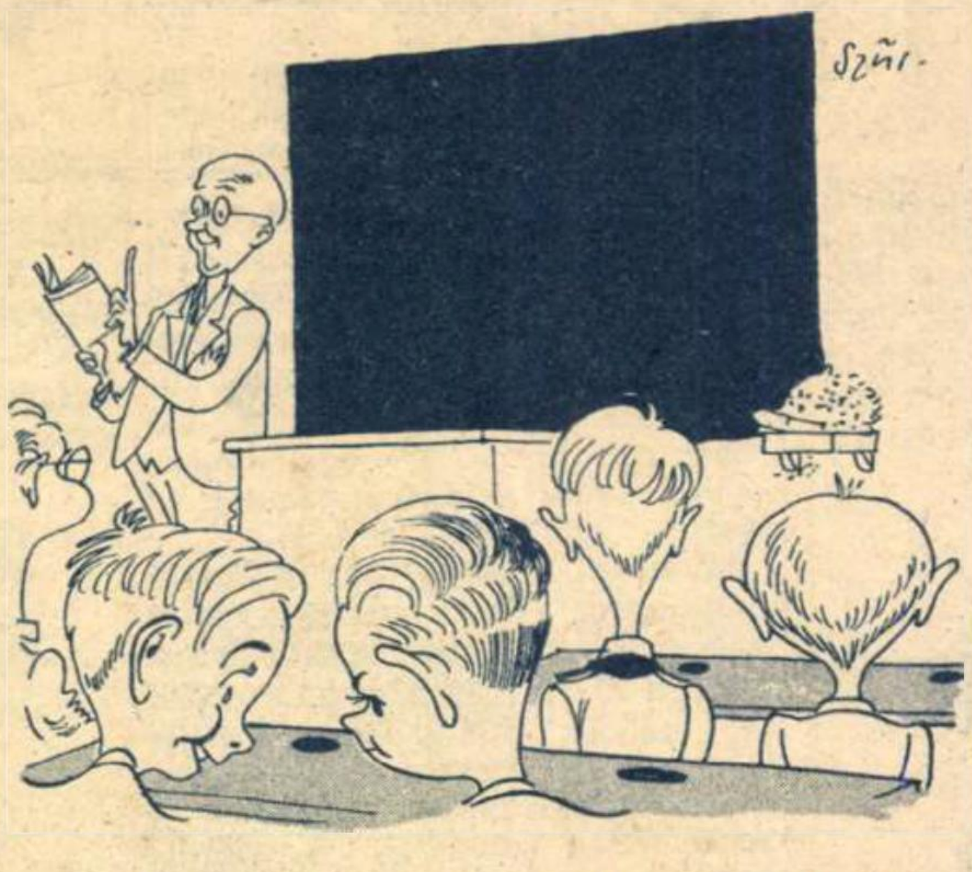
(K. Tóth Lenke fordítása)

Mancika aggódik

— Mondd, Lajoskám, lesz azért mozi, ha megindul a televizió?

A színész fia

— Jól megy ez az iskola, minden nap táblás ház van!

Gondolatok a könyvtárban

Nem állitom, hogy egy könyvtárosnő élete túlságosan bővelkedik humoros epizódokban, gondolom, ennyi mosoly minden munkahelyen akad, legfeljebb nem mindenki írja meg. Ha néhány derűs tapasztalatomat átnyujtom a Ludas Matyi olvasóinak, azt nem utolsó sorban azért teszem, hogy másokat is hasonló tevékenységre serkentsek, hiszen a való élet humorának apró szinfoltjai teszik változatossá hétköznapjainkat.

•

Papírgyüjtéskor kis olvasóink az iskola lomtárából előkerült ócska iratokat vittek be a XVIII. kerületi MÉH-hez. Igazán lelkesen végezték ezt a munkát, érthető volt hát a megdöbbenésük, megtudván, hogy a begyüjtött papirmennyiségért csak félárat fizetnek ki.

Indokolás: az ócska iratok a Horthy-korszakból származó „reakciós papirok".

Ezekután érthető, ha a gyerekek úgy egészitették ki magukban az eddig tanultakat, hogy a MÉH szorgalmasan gyüjti a mézet és agyafúrtan a papirt...

•

Kis pajtásaink kezdeményezésünkre ismeretterjesztő társasjátékot játszanak. Ki ismer több híres embert, hol, ki tud több folyót mondani stb. Legutóbb épp a folyók szerepeltek műsoron.

— Sajó! — mondja az egyik gyerek.

Mire Mosonyi Jucika elsőosztályos kapásból rávágja:

— Hacsek!

Hiába, úgy látszik, a kabaré körüli Hacsek—Sajó vita országos méreteket kezd ölteni...

•

Távollétemben a postás visszavitt egy csomagot azzal az indokolással, hogy csak a vezetőnek adja ki. Így az átvételre csak másnap került sor, rá is írtam a nevem, mire a postás rámtámadt:

— Hogy képzeli kérem? Csak a cimzettnek, Szabó Ervinnek adhatom ki!

Jó darabig hasztalan igyekeztem megmagyarázni neki, hogy noha könyvtárunk Szabó Ervin nevét viseli, átvételre én vagyok jogosult, minthogy én még élek.

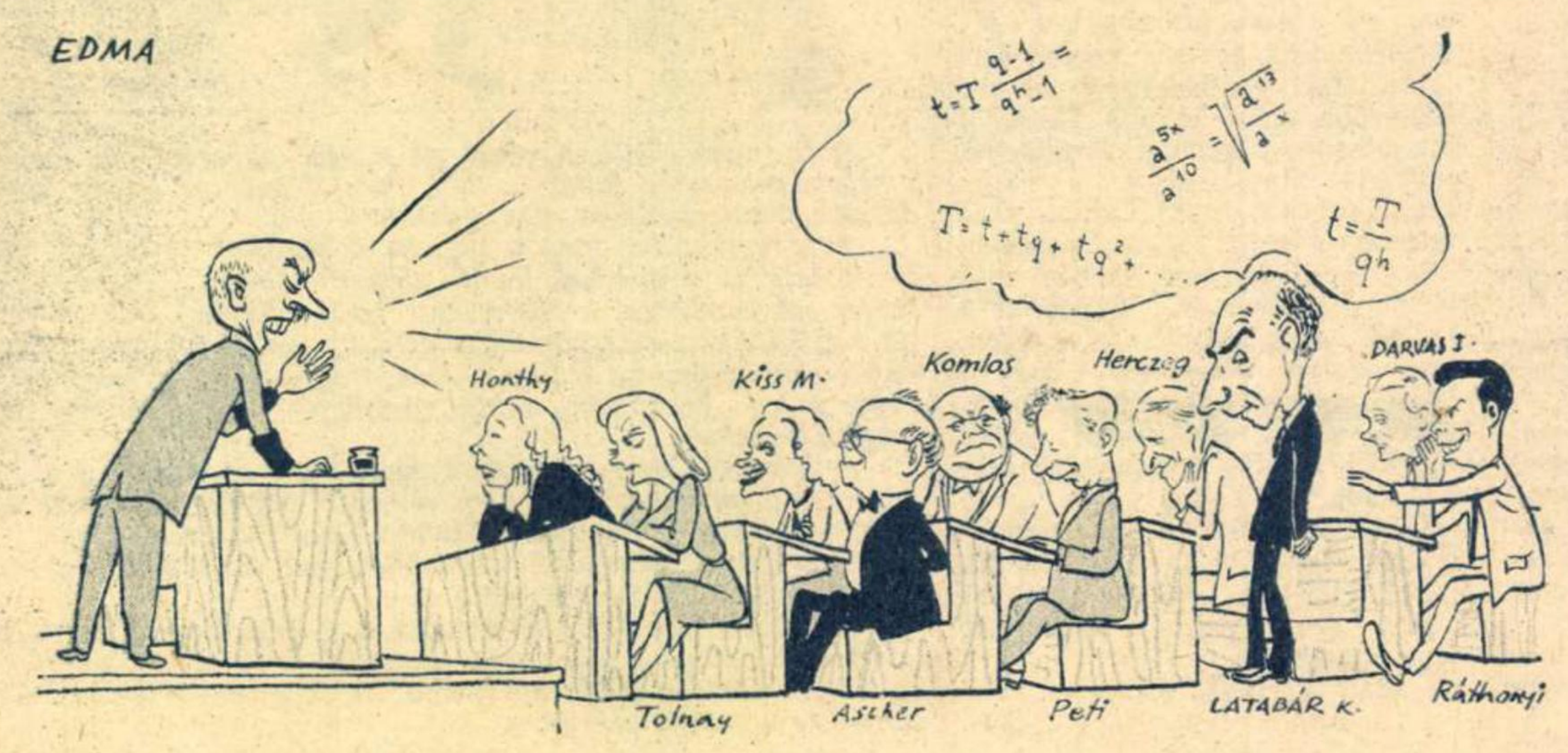
Végül a posta vezetőjével tisztáztam a dolgot, de szemmelláthatólag ő is némi gyanakvással egyezett bele az átvételbe.

Attól tartok, továbbra is szorongásban élnek, hogy a cimzett egy szép napon megjelenik és reklamálja a csomagot...

SOLT ANDORNÉ

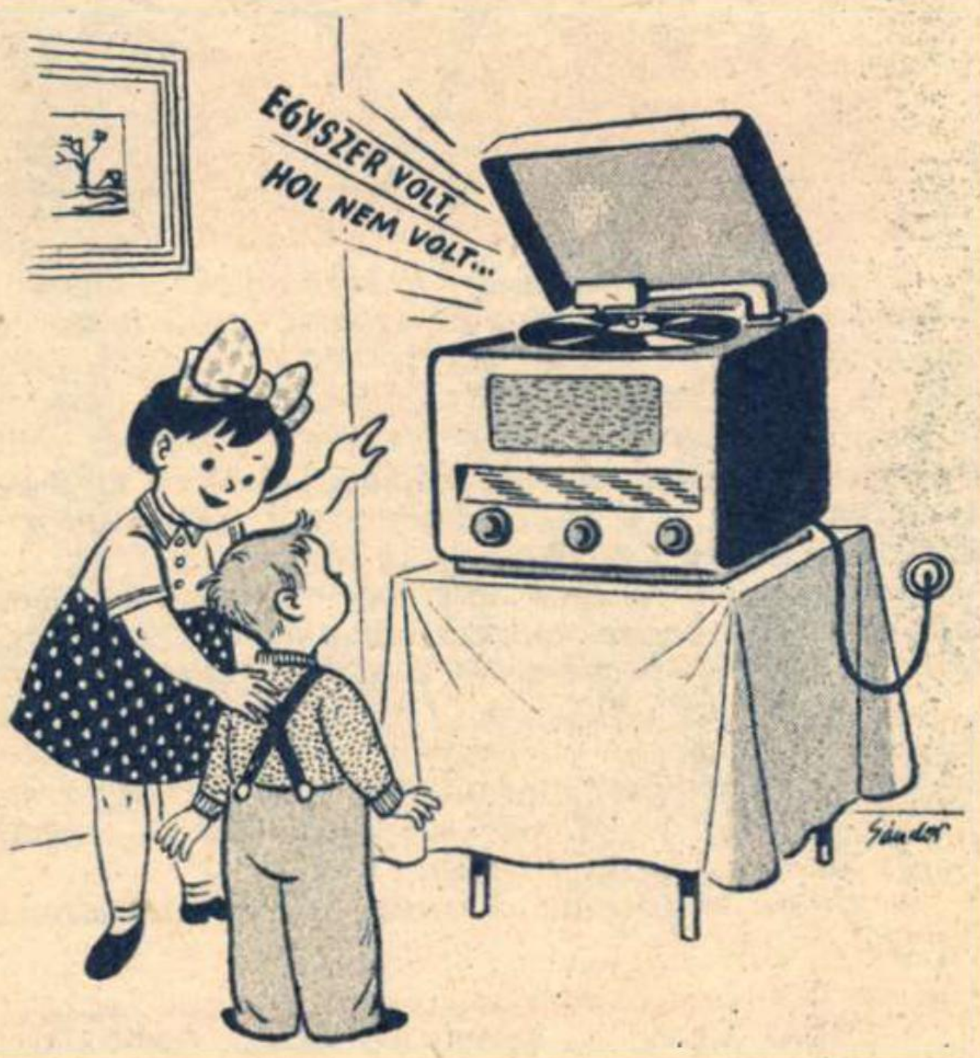
Könnyű kérdés

(Bonyolult módon kategorizálták az előadóművészek fellépti díját)

— Micsoda előadóművész maga, ha azt sem tudja kiszámolni, hogy 522 főnyi közönség előtt, Budapesttől nyolcvan kilométernyire, esős időben, mennyi jár magának egy tízperces fellépésért?

Mesélő hanglemezek kerülnek forgalomba

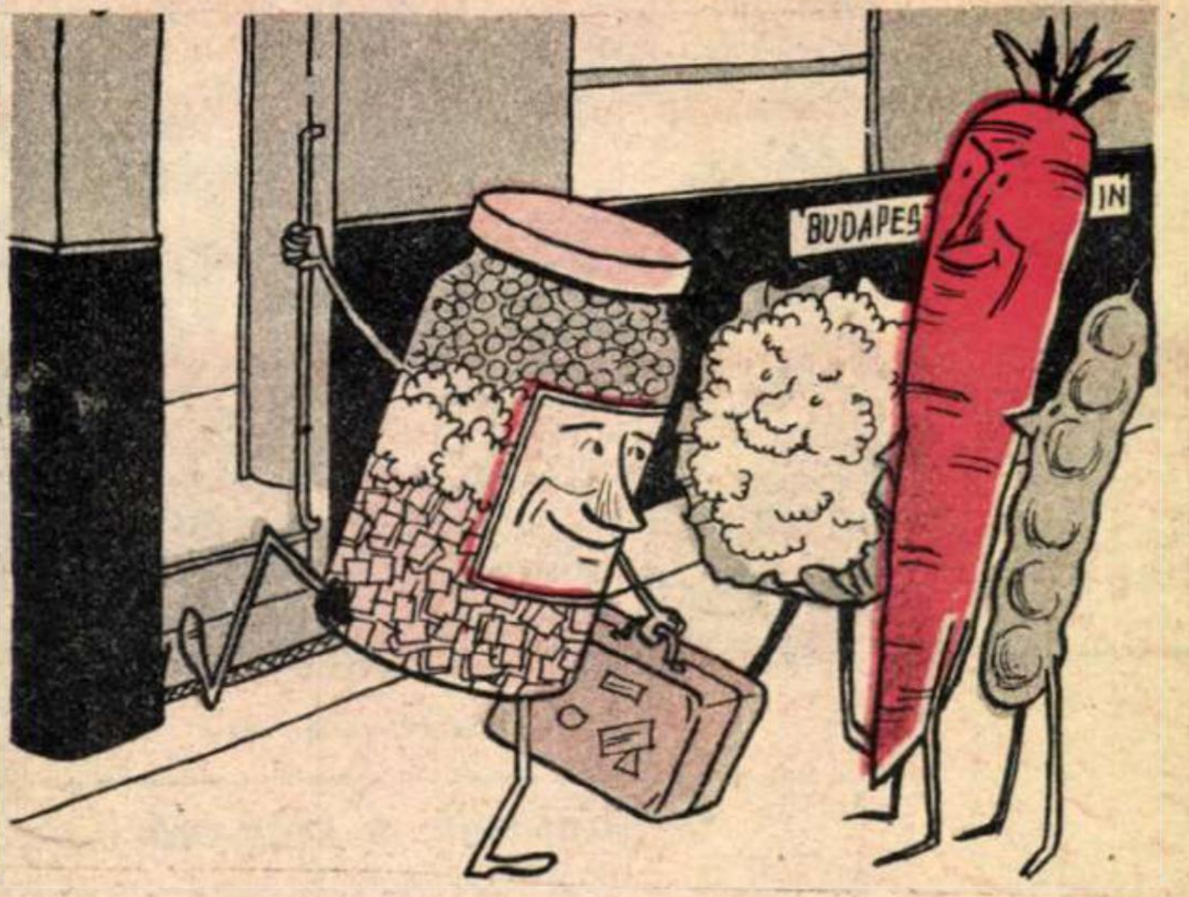

— Látod, öcsi, ez itt a villany-nagyanyó.

Ludas Matyi KECSKEMÉTEN

A KONZERVGYÁRBAN

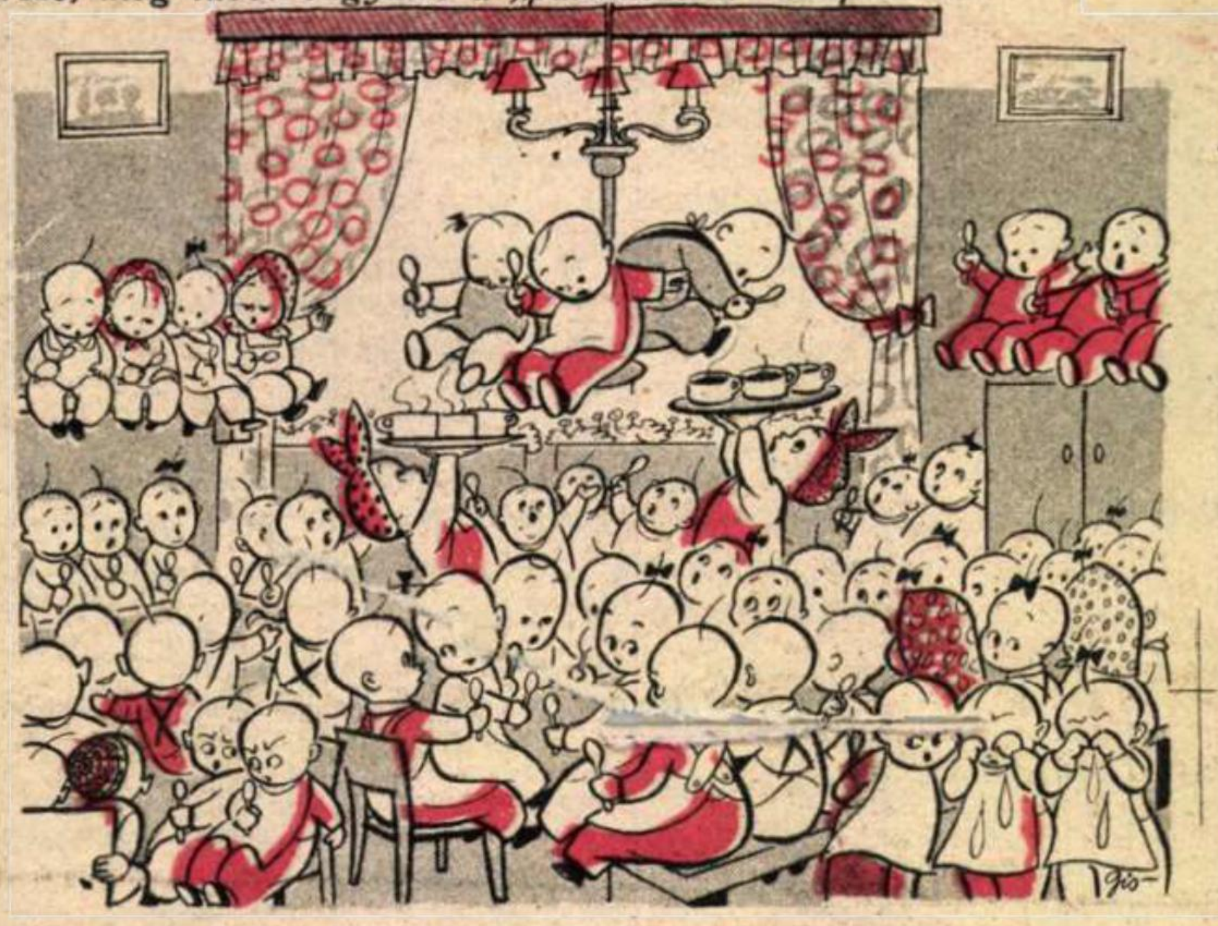
Hosszú útra csomagolják a Kinizsi Konzervgyárban a magyar föld termékeit. Innen indulnak el világkörüli útjukra a pompás főzelékek és gyümölcsök, hogy messzi tájakon hirdessék a magyar mezőgazdaság és a magyar ipar közös gyermekének sikerét.

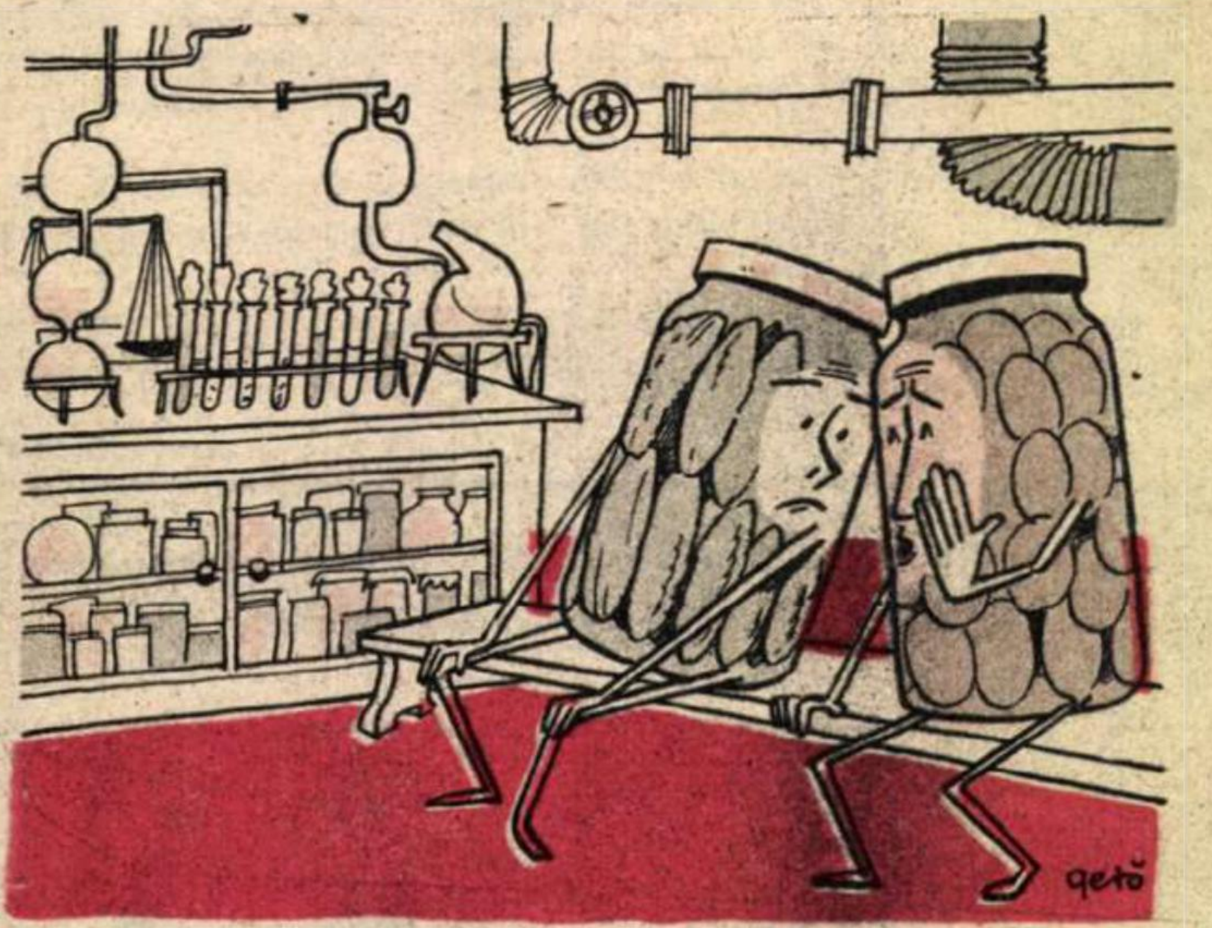
Csillogó tisztaság mindenfelé. A látogató is hófehér köpenyt kap: műtősnővérnek „beöltözve“ vonulunk be a tágas munkatermekbe. Nagy lendülettel folyik a munka. Többszáz nő sárgarépát pucol, egy másik csoportban háromféle főzeléket — zöldborsót, karfiolt és sárgarépát — sorakoztatnak üvegek légiójába. A másik teremben szilvakompótot szűrnek át.

— Mi van a paradicsommal? — tolmácsoljuk a háziasszonyok kérdését.

— Tavaly különösen az volt a panasz, hogy csak kilós paradicsomot lehetett kapni. Az idén igyekeztünk kisebb egységekben gyártani. Persze, még távol vagyunk a „paradicsomi“ állapotoktól.

Megdöbbentő történetet hallottunk a gyár bölcsödéjéről — ami nincs. Félmillió forintot kaptak szociális beruházásra és a kijelölt üzemnél, a Kecskeméti Tatarozási Vállalatnál, azonnal megrendelték a bölcsődét. Még epret konzerváltak ebben az időben a gyárban és ma, amikor az őszi szilva is útrakelt már — még mindig nem fogtak hozzá a bölcsődéhez. Megvan ugyan a régi „bölcsődének“ csúfolt és zsúfolt szobácska, amelyben a gyerekek körülbelül úgy helyezkednek el, ahogy azt fenti képünk alig némi túlzással ábrázolja.

A gyár egyik büszkesége a korszerűen felszerelt laboratórium. Tudományos alapon vizsgálják itt az eltett gyümölcsök és főzelékek „egészségi állapotát“. Az üvegek szépen sorjában várakoznak, mint a türelmes betegek. A „kivizsgálás“ néha napokig, sőt hetekig eltart. Akad olyan páciens, akit rögtön „kúrnak“ (kúrára), másokat „kinyírnak“ — ezeket a tudományos vizsgálat használhatatlanoknak nyilvánította. Láttunk a laboratóriumban tartósított paradicsomot, amely három esztendő óta nem változtatta a színét és állítólag az ízét sem.

Az igazgatói irodában hatalmas könyvszekrény terpeszkedik. Olvasnivaló nem akad benne, konzerv annál több. Inkább úgy fest ez a sarok, mint egy mesebeli tündérspájz, a gyár mintaraktárának lehetne tekinteni.

A házi spájzon kívül az új kultúrterem az igazi büszkesége a gyárnak. Az utolsó szegig a gyár dolgozói építették fel. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján nyitották meg remek kultúrműsorral.

— Most már a bölcsőde a legsürgősebb! — mondja az igazgató.

És mosolyogva teszi hozzá:

— Egyre sürgősebb! Asszony-dolgozóink huszonöt százaléka várja a gólyát . . .

A SZÍNHÁZBAN

Úgy kerültem Kecskemétre, hogy elhatároztam: megnézem a szolnoki Szigligeti Színház előadását. Hogy megtudjam, mit játszanak aznap, arra kértem az interurbán-bejelentőt: kapcsolja a szolnoki színházat. A telefonközpont értésemre adta, hogy lehetetlent kívánok, a szolnoki színháznak nincs telefonja. Ezekután fokozott kíváncsisággal indultam útnak, mert most már nemcsak az előadás érdekelt, de az is, hogy miért nincs telefonja a színháznak. Este hat órára Szolnokra értem. Kíváncsiságom percek alatt csillapodott: kiderült ugyanis, hogy a színháznak igenis van telefonja, ellenben előadás nincs. A társulat Békéscsabán vendégszerepel. Szolnoktól Kecskemét nincs messze. Úgy döntöttem, hogy elmegyek a kecskeméti Katona József színházba, hátha azt otthon találom. Pontosan félnyolcra Kecskemétre érkeztem. Itt már jobban jártam. Volt színház, volt előadás is, van telefonja is. Csak hely nem volt a színházban. Aznap volt a „Boci-boci tarka“ bemutatója, minden jegy elkelt.

De nézd csak, milyen szerencsém van! A színház irodájában Holló barátommal találkozom, évek óta nem láttam, most már legalább tudom, hogy miért. Szívélyesen megölel és azt mondja, jöjjek máskor, de szóljak előre, mert Kecskeméten a színház mindig tele van. Pláne, ha operettet játszik. Kereken kijelentem neki, hogy csak a testemen keresztül megyek haza, erre bevisz Duka elvtársnőhöz, a színház igazgatójához, hátha van még egy állóhely az igazgatósági páholyban.

Duka elvtársnő szemmel láthatóan nagyon izgatott. Az igazgatói szoba asztala mellett egy overállos fiatalember ül színpadra festve, szintén izgatott, és szintén szemmel láthatóan. Csajányi György ő, a darab egyik főszereplője. Ma este lép először színpadra életében. Bányász-színjátszók közül bányászta ki Dukáné, s egyenest főszerepet adott neki. Ez aztán merész káderpolitika. Nem csoda, ha izgatottak mindaketten.

Annyit már a darab kezdete előtt megállapítottam, hogy nem rossz dolog Kecskeméten színháznak lenni. A Katona József színház elsősorban is nagyon szép színház. Hogy is szokták mondani? Olyan mint egy ékszerdoboz. Hatszázötven személyes, fűtött, méghozzá jól fűtött ékszerdoboz. A kecskemétiek pedig nagyon szeretik a színházukat. Ezt már Holló barátomtól tudom, aki büszkén panaszkodik: többnyire annyi a jegyigénylés, hogy álmatlan éjtszakái vannak az elosztás miatt.

Fájdalom, magát az előadást lábujjhegyen állva néztem végig. Szék már ugyanis semmiképpen sem fért el az igazgatói páholyban. De a páholy falához kenve is megállapíthattam, hogy a színház gondos, szép előadással viszonozta a kecskemétiek szeretetét. A rokonszenves Csajányi György lába ugyan — amennyire megítélhettem — az első percekben ugyanúgy reszketett, mint az enyém az utolsókban, de a fiatalember aztán belelendült, szépen énekelt és nagy sikere volt. Játszva esett át a tűzkeresztségen, mint a színészek általában. Dukáné a páholyban vele mondta a szöveget nagy izgalmában, így azután szorongatott helyzetemben is hallottam minden szót.

A színház gondosságára mi sem jellemzőbb, mint hogy a Matyóföldön játszódó darab előkészületeihez meghívta Kecskemétre a matyóföldi Tard községből Csillag Gaál Jánosné ötholdas parasztasszonyt, a hímzések, varrások és népi öltözetek nagymesterét. Rendezett is Gaálné a harmadik felvonásban olyan matyó lakodalmat, hogy a büfében még előadás után is csapra kellett verni egy hordó csipkebogyóból készült narancsízű málnaszörpöt.

Mielőtt hazaindultam, megkérdeztem barátomtól, hogy ő, aki egész életében Budapesten élt, nem vágyik-e vissza Kecskemétről a fővárosba?

S szólt a Holló: sohasem.

(t.)

A GYUFAGYÁRBAN

A Kecskeméti Gyufagyárat azért látogattuk meg, hogy a panaszkodó olvasók nevében megkérdezzük a vezetőséget: miért nem gyullad meg a gyufa, holott ez volna az egyetlen dolga, sőt kötelessége?!

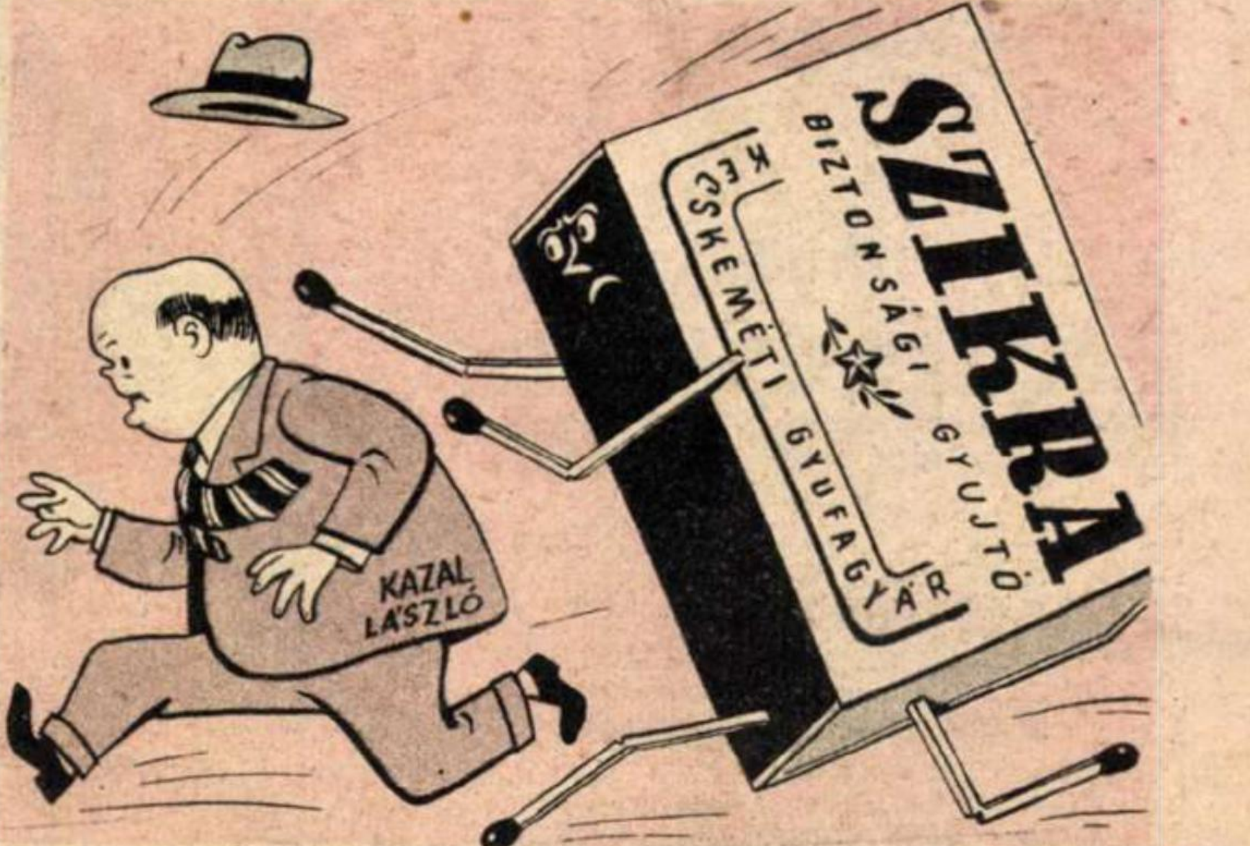
Amikor Domján János gyártási vezetőnek feltettük a kérdést, méltóságteljesen csak ennyit mondott:

— Fogadjunk! Próbáljanak ki akár ezer gyufaszálat és ha egyetlenegy akad közte, amelyik nem gyullad meg, hát én egy hordó sört fizetek!

Hozzáfogtunk. Egyre gyöngédebben súroltuk a gyufaszálakat a dobozhoz és mégis minden szál lángralobbant. Egyetlen korty sört sem sikerült üríteni a gyár dolgozóinak egészségére.

— Miért panaszkodnak mégis a vevők? — kérdeztük Domján Jánost, akiről az a hír járja, hogy Irinyi Jánossal együtt kezdte a gyufagyártást. (Nem igaz, csupán harminchárom éve dolgozik a szakmában.)

— Régebben akadtak hibák a gyártásban, de most már minden szálért vállaljuk a felelősséget — felelte. — Rosszul tárolják, az a baj, nedves raktárban a szegény gyufa könnyen elveszti a fejét . . .

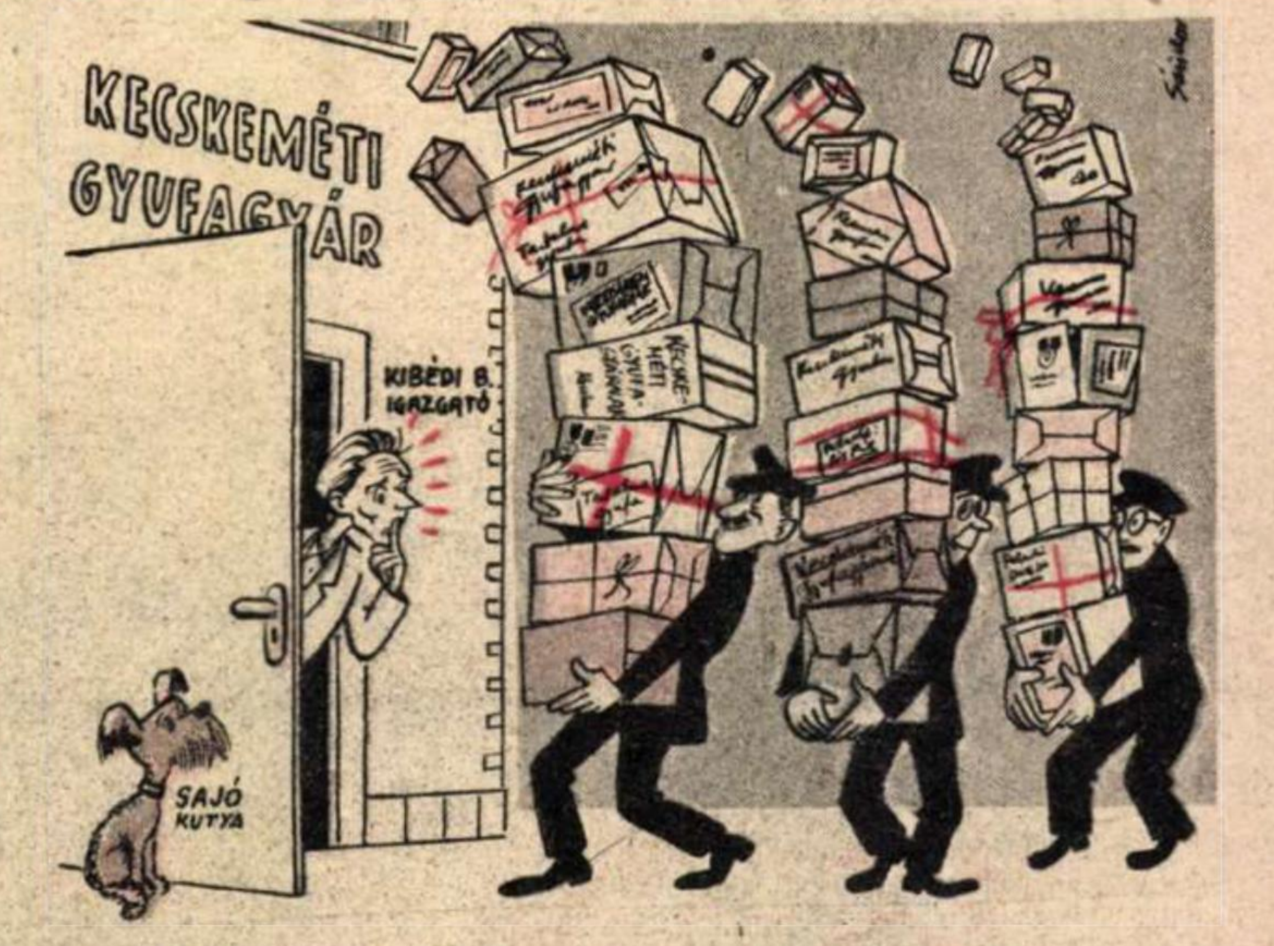

Nem is haragszanak a Kecskeméti Gyufagyárban a panaszkodókra, csak Kazalra neheztelnek egy kicsit, a rossz gyufáról szóló kupléja miatt.

— Csúffá tett bennünket a Kazal — hangzik fel itt is, ott is a siránkozás.

A Kazal iránti összefogásban éppen olyan egységes a gyár minden dolgozója, mint minden egyébben.

— Kérem — dicsekszik az igazgató — nálunk olyan pompás a közösségi szellem, hogy az értekezletekre még azok is mindig bejönnek, akik szabadságon vannak . . .

A fák nem nőnek az égig, de a gyár udvarán már majdnem elérik a szürke novemberi felhőket. Rengeteg fát küld az Állami Erdőgazdaság, de nem mind alkalmas gyufagyártásra.

A korhadt fával még a legjobb dolgozók sem tudnak megbirkózni. Pedig láttunk a gyárban kiváló dolgozót bőven. Csikós Istvánné kétszeres sztahanovista, a könnyűipar kiváló dolgozója százharminc százalékot teljesít a dobozgyártási osztályon, ami azt jelenti, hogy naponta 45 000 skatulya megy át fürge kezén. Raffai Győzőné minőségi válogatást végez olyan boszorkányos kézügyességgel, hogy Rodolfó, a bűvész is megirigyelhetné.

A vezetőség egyre erősködik, hogy ma már nincs baj a gyufával.

— Küldjenek be hozzánk minden szál olyan gyufát, ami nem gyullad meg! — bujtogatják a Ludas Matyin keresztül a vásárlókat.

Csak aztán nehogy úgy járjanak ezzel a felhívással, mint ahogy rajzolónk fantáziája elképzeli!

Mondjunk végül valami rosszat is a Kecskeméti Gyufagyárról: vontatottan fizetik ki az újítók és a feltalálók jutalmait. Kíváncsiak vagyunk: ha Irinyi János, a gyufa feltalálója itt dolgozna, mennyi ideig kellene várnia az újítási jutalomra.

LUDAS MATYI. — Felelős szerkesztő: **GÁDOR BÉLA.** — Szerkesztő: **TABI LÁSZLÓ.** — A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 222-271, 221-293. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221-285. — Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850. — Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-u. 10. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Példányszám: 287,900